T076 BL VI (39) 1440 Tát Bà Đa Tỳ Ni Tỳ Bà Sa Q3

Tạng Luật (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1440 - TAÙT BAØ ÑA TYØ NI TYØ BAØ SA, Quyeån 2

TAÙT BAØ ÑA TYØ NI TYØ BAØ SA

QUYEÅN 3

b. Nhaân duyeân keát giôùi Troäm (Tieáp Theo): Trong möôøi saùu nöôùc lôùn, thaønh Vöông xaù vaø nöôùc cuûa vua Öu- ñieàn laø lôùn maïnh nhaát, thoáng laõnh taát caû caùc nöôùc trong vaø ngoaøi bieân coõi Dieâm-phuø-ñeà. Nöôùc cuûa vua Öu-ñieàn tuy lôùn maïnh nhöng laïi duøng theo phaùp luaät cuûa thaønh Vöông xaù, töø ñaây suy ra caùc nöôùc ñeàu duøng theo phaùp taéc leã nghóa cuûa thaønh Vöông xaù. Vua A-xaø-theá ñöùng ñaàu trong caùc vua ôû coõi ngöôøi; Phaät laø Phaùp vöông, laø baäc toân quyù trong caùc baäc Thaùnh, do Phaät döïa theo quoác phaùp cuûa thaønh Vöông xaù keát keát giôùi Troäm, neáu troäm caép naêm tieàn trôû leân thì phaïm Ba-la-di; cho neân taát caû nöôùc trong coõi Dieâm-phuø-ñeà, nhöõng nôi coù Phaät phaùp ñeàu haïn ñònh laáy caép naêm tieàn laø phaïm troïng, neáu nöôùc naøo khoâng duøng tieàn thì troäm vaät töông ñöông vôùi giaù naêm tieàn ñeàu phaïm troïng. Neáu töï troäm laáy vaät cuûa ngöôøi khaùc, muoán laáy hôn naêm tieàn, töø luùc caát böôùc chaân ñi lieàn phaïm khinh Thaâu-lan-giaù, neáu laáy ñöôïc cho ñeán ba tieàn roài trôû veà cuõng phaïm khinh Thaâu-lan-giaù, neáu laáy ñöôïc boán tieàn thì phaïm troïng Thaâu-lan-giaù; neáu chæ muoán laáy töø moät ñeán boán tieàn, töø luùc caát böôùc chaân ñi cho ñeán khi laáy ñöôïc ba tieàn cuõng phaïm khinh Thaâu-lan-giaù, laáy ñöôïc boán tieàn thì phaïm troïng Thaâu-lan-giaù. Neáu sai baûo ngöôøi khaùc troäm laáy vaät cuûa ngöôøi, khi ñang sai baûo thì phaïm khinh Thaâu-lan-giaù; neáu laáy ñöôïc naêm tieàn trôû leân rôøi khoûi choã cuõ thì Tyø-kheo ñöôïc sai baûo naøy phaïm Ba-la-di vì nghe lôøi laáy troäm vaät cuûa ngöôøi (vaät coù chuû). Neáu Tyø-kheo ñöôïc sai baûo naøy khi ñi ñeán choã kia troäm laáy vaät maø bò ñieân cuoàng, taâm loaïn, taâm bònh hoaïi thì duø laáy ñöôïc vaät cuõng khoâng phaïm, nhöng Tyø-kheo sai baûo troäm thì phaïm. Neáu sai baûo troäm laáy vaøng maø Tyø-kheo ñöôïc sai laïi troäm laáy baïc thì Tyø-kheo sai baûo khoâng phaïm Ba-la-di vì Tyø-kheo ñöôïc sai troäm laáy khaùc vôùi lôøi sai baûo, nhöng phaïm Thaâu-lan-giaù vì laøm phöông tieän tröôùc. Tyø-kheo ñöôïc sai baûo duø coù laøm ñuùng hay khoâng laøm ñuùng theo lôøi sai baûo thì khi ñi töø choã naøy ñeán choã kia laáy troäm, moãi böôùc chaân ñi ñeàu phaïm khinh Thaâu-lan-giaù. Tyø-kheo sai baûo khoâng phaïm,

nhöng neáu Tyø-kheo ñöôïc sai laáy troäm vaät cuûa chuùng taêng trò giaù naêm tieàn trôû leân thì phaïm troïng Thaâu-lan-giaù, boán tieàn trôû xuoáng thì phaïm khinh Thaâu-lan-giaù vaø chieâu caûm quaû baùo saâu naëng. Neáu laáy chöa rôøi khoûi ñaát cuûa Taêng thì phaïm khinh Thaâu-lan-giaù; neáu vaøo phoøng cuûa tyø-kheo ñaõ ñoåi thì phaïm troïng Thaâu-lan-giaù. Neáu nhaø thuoäc moät chuû, vaät khoâng coù chuû khaùc, neáu troäm laáy chöa rôøi khoûi ñaát vaø chöa ra khoûi giôùi cuûa nhaø thì moãi böôùc ñi ñeàu phaïm khinh Thaâu-lan-giaù. Neáu vaøo ôû phoøng cuûa chò, em gaùi, phoøng cuûa ngöôøi nöõ giuùp vieäc thì phaïm Ba-la-di; neáu vaøo ôû phoøng cuûa anh em trai thì phaïm khinh Thaâu-lan-giaù, neáu laáy vaät ra khoûi töôùng ñaát cuûa ngöôøi chuû thì phaïm Ba-la-di. Vaøo muøa doâng muøa haï, neáu caùc Tyø-kheo ñoåi phoøng cho nhau, phoøng thuoäc cuûa tyø-kheo naøy tuøy theo giôùi ñaát gaàn hay xa ñeàu goïi laø giôùi cuûa phoøng; neáu vaøo ôû trong phoøng khoâng ñoåi thì phoøng khoâng ñoåi naøy laø phoøng cuûa chuû khaùc. Neáu vaät ôû trong ñaát naøy thì vaät thuoäc cuûa moät chuû nhöng ñaát laïi thuoäc cuûa chuû khaùc, neáu ñaát khoâng coù töôùng khaùc thì tuøy laáy chu vi boán phía cuûa vaät laøm töôùng giôùi, neáu laáy vaät ra khoûi töôùng giôùi naøy thì goïi laø laáy rôøi khoûi choã. Neáu ôû treân meàn neäm coù maøu saéc khaùc, vaät ôû choã maøu saéc naøy dôøi ñeán choã maøu saéc khaùc thì goïi laø rôøi khoûi choã. Neáu chim coù chuû ôû trong soâng, ao khoâng coù chuû; neáu nhaän chim xuoáng nöôùc, nöôùc phuû treân löng thì goïi laø rôøi khoûi choã; hoaëc mang chim ra khoûi ao nöôùc cuõng goïi laø rôøi khoûi choã. Neáu baét chim trong doøng nöôùc chaûy, khieán cho doøng nöôùc sau chaûy qua tröôùc ñaàu chim thì goïi laø laáy rôøi khoûi choã. Neáu chim coù chuû ôû trong ao coù chuû maø baét chim ra khoûi ao nöôùc thì goïi laø laáy rôøi khoûi choã; neáu ao nöôùc laø cuûa moät chuû, ñaát treân bôø laø cuûa chuû khaùc, neáu keùo chim leân bôø thì goïi laø laáy rôøi khoûi choã; neáu ao nöôùc vaø ñaát treân bôø laø cuûa cuøng moät chuû, duø keùo leân bôø cuõng khoâng goïi laø choã khaùc. Neáu chöa vaøo giôùi cuûa nöôùc, moät Tyø-kheo noùi vôùi Tyø-kheo khaùc raèng nöôùc naøy thu thueá naëng, Tyø-kheo kia nghe roài lieàn quay trôû veà; neáu thaät laø thu thueá naëng thì caû hai khoâng toäi; neáu laø thu thueá nheï thì Tyø-kheo noùi laø thu thueá naëng naøy phaïm toäi troïng Thaâu-lan-giaù, Tyø- kheo kia khoâng toäi. Neáu ñaõ vaøo trong giôùi cuûa nöôùc, Tyø-kheo naøy noùi vôùi Tyø-kheo kia laø thu thueá naëng, Tyø-kheo kia nghe roài lieàn quay trôû veà; neáu thaät laø thu thueá naëng thì caû hai khoâng toäi; neáu laø thu thueá nheï thì Tyø-kheo noùi laø thu thueá naëng naøy phaïm Ba-la-di, Tyø-kheo kia khoâng phaïm. Neáu trong bình coù vaät baùu, Tyø-kheo muoán laáy troäm vaät baùu neân mang luoân caû bình dôøi ñi choã khaùc, duø gaàn hay xa ñeàu phaïm khinh

BOÄ LUAÄT 6

Thaâu-lan-giaù; neáu laáy vaät naùu ra khoûi ñaùy bình thì phaïm Ba-la-di. Neáu laáy cuûa phi nhaân töø naêm tieàn trôû leân thì phaïm troïng Thaâu-lan- giaù; boán tieàn trôû xuoáng thì phaïm khinh Thaâu-lan-giaù. Vaät khoâng coù chuû: Neáu giöõa bieân

giôùi hai nöôùc ñeàu töï coù töôùng phong toûa, khoaûng ñaát troáng trong ñoù neáu coù vaät thì goïi laø vaät khoâng chuû. Laïi nöõa, nhö vua nöôùc naøy ñi chinh phaït nöôùc khaùc, vua nöôùc kia bò thua hoaëc cheát hay boû chaïy, khi vua thaéng traän chöa thoáng laõnh nöôùc naøy, neáu treân ñaát coù vaät thì goïi laø vaät voâ chuû. Neáu vaät khoâng coù chuû töôûng laø coù chuû maø laáy thì phaïm khinh Thaâu-lan-giaù; neáu vaät coù chuû töôûng laø khoâng coù chuû neân laáy thì phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu vaät coù ngöôøi coi giöõ, khoâng coù taâm ngaõ sôû maø troäm laáy thì ôû beân ngöôøi chuû cuûa vaät phaïm toäi Ba-la-di. Neáu töôùng cuûa ruoäng ñaát thöa kieän ñeå ñöôïc thaéng thuoäc veà mình, thaéng thì phaïm Ba-la-di, khoâng thaéng thì phaïm khinh Thaâu-lan-giaù. Nhö theá cho ñeán traâu boø, vaät baùu... cuõng vaäy, thöa kieän ñeå ñöôïc thaéng, neáu thaéng maø chöa ñem vaät rôøi khoûi choã cuõ thì phaïm khinh Thaâu-lan-giaù; vaät rôøi khoûi choã cuõ thì phaïm Ba-la-di. Neáu thöa kieän maø thaéng thua chöa quyeát ñònh, lieàn daét traâu boø... ñi tröôùc, daét ñi ñöôïc thì phaïm khinh Thaâu-lan-giaù; sau ñoù xöû ñöôïc thaéng thì phaïm Ba-la-di vì ñaõ daét rôøi khoûi choã ñi tröôùc roài. Neáu Tyø-kheo khi coøn laø baïch y coù ruoäng ñaát, tröôùc khi xuaát gia ñaõ xaû boû heát roài thì ruoäng ñaát naøy khoâng thuoäc cuûa tyø-kheo nöõa; neáu tröôùc chöa xaû boû thì vaãn thuoäc cuûa tyø-kheo. Neáu bò vua quan phaït tieàn, vaät bò maát tröôùc ñoù neáu khôûi taâm chöa xaû boû thì neân laáy laïi, ngoaøi vaät cuûa mình ra neáu laáy theâm vaät cuûa ngöôøi khaùc thì tính theo giaù tieàn maø thaønh toäi. Neáu tröôùc ñaõ khôûi taâm xaû boû roài thì duø laø vaät cuûa mình cuõng khoâng ñöôïc laáy, neáu laáy thì tính theo giaù tieàn thaønh toäi. Neáu vaät thuoäc quoác caám, mang ra khoûi nöôùc seõ bò xöû toäi töû; neáu Tyø-kheo mang ra khoûi nöôùc, ban ñaàu Luaät sö noùi laø phaïm troïng nhöng sau laïi noùi laø tôï nhö khoâng phaïm toäi troïng, chæ laø traùi phaïm vöông phaùp neân phaïm Ñoät-kieát- la, nhöng neáu laáy rôøi khoûi choã cuõ vôùi taâm troäm caép thì phaïm Ba-la-di. Toäi troäm caép theo quoác phaùp coù khi phaïm toäi töû, coù khi chæ phaït tieàn; neáu vua cho pheùp ngöôøi xuaát gia mang vaät ra khoûi nöôùc thì khoâng bò xöû toäi töû cuõng khoâng bò phaït tieàn; neáu vua khoâng cho pheùp maø vaãn mang ra khoûi nöôùc, duø laø khoâng coù taâm troäm caép vaãn phaïm Ñoät-kieát-la vì traùi lònh vua. ÔÛ coõi Caâu-da-ni duøng boø ngöïa laøm tieàn ñeå mua baùn, neáu laáy troäm tính ñuû soá tieàn theo phaùp luaät coõi ñoù keát toäi troïng thì phaïm Ba-la-di; coõi Phaát Baø-ñeà duøng vaûi laøm tieàn ñeå mua baùn cuõng nhö vaäy.

SOÁ 1440 - TAÙT BAØ ÑA TYØ NI TYØ BAØ SA, Quyeån 3

Neáu laø vaät cuûa Tam baûo hay vaät cuûa ngöôøi khaùc gôûi, Tyø-kheo töï laáy laøm y phuïc, thuoác thang... hay ñem cho cha meï ñeàu ñöôïc khoâng phaïm, tröø mua baùn ñoåi chaùc thì khoâng ñöôïc. c. Nhaân duyeân keát Giôùi Saùt: Coù thieân thaàn cuûa Ma: Ma vöông ôû coõi trôøi thöù saùu neân taát caû chuùng sanh trong coõi Duïc ñeàu laø quyeán thuoäc cuûa Ma, coù hai loaïi: Moät laø noäi quyeán thuoäc thöôøng nghe theo lôøi daïy cuûa Ma vöông, hai laø ngoaïi quyeán thuoäc thì ngöôïc laïi. Thieân thaàn naøy laø noäi quyeán thuoäc neân nghe theo lôøi Ma vöông, sanh aùc taø kieán. Phaät daïy tu phaùp quaùn baát tònh: Hoûi: Phaät laø baäc Nhaát thieát trí vì sao laïi

daïy caùc Tyø-kheo tu phaùp quaùn naøy khieán hoï suy naõo nhö vaäy, neáu khoâng bieát caùch daïy thì ñaâu ñöôïc goïi laø baäc Nhaát thieát trí? Ñaùp: Phaät giaùo hoùa taát caû ñeàu bình ñaúng, luùc ñoù Phaät khoâng nhöõng daïy cho saùu möôi Tyø-kheo tu phaùp quaùn baát tònh, maø coøn daïy cho taát caû khoâng coù taâm thieân vò, nhöng ngöôøi laõnh thoï giaùo phaùp ñöôïc lôïi ích coù nhieàu hay ít maø thoâi, cho neân Phaät khoâng coù loãi. Phaät bieát roõ nguoàn goác tröôùc sau veà nghieäp caên cuûa chuùng sanh, bieát phaûi duøng phaùp nhaân duyeân naøy giaùo hoùa thì chuùng sanh sau seõ ñöôïc lôïi ích lôùn. Saùu möôi Tyø-kheo naøy ñaõ thoï trì phaùp quaùn baát tònh töø thôøi Phaät Ca-dieáp, do khoâng chuyeân tu neân laøm nhieàu aùc haïnh, sau khi mang chung ñoïa vaøo ñòa nguïc. Khi Phaät Thích ca ra ñôøi, hoï ñöôïc sanh laøm ngöôøi trong nhaø ngheøo heøn thuoäc giai caáp thaáp heøn, sau ñoù xuaát gia vaøo ñaïo; do nhaân duyeân xöa neân hoï thoï trì phaùp quaùn naøy, sau khi maïng chung seõ ñöôïc sanh leân coõi trôøi, töø coõi trôøi xuoáng nghe Phaät thuyeát phaùp vaø ñöôïc chöùng ñaïo quaû; do nhaân duyeân naøy neân Phaät khoâng coù loãi. Ñöôïc ñaïi quaû ñaïi lôïi: Moät laø ñöôïc Laäu taän ngay trong ñôøi naøy, hai laø khoâng ñoïa vaøo aùc ñaïo, ba laø ñöôïc saùnh vaøo coõi trôøi ngöôøi, boán laø thieän phaùp ñöôïc taêng tröôûng vaø naêm laø khoâng sanh vaøo nhaø ngheøo heøn, giai caáp thaáp heøn. A-na-ban-na nieäm: Laø quaùn hôi thôû ra vaøo, ban ñaàu tu taáp phaùp quaùn naøy phaûi chuù taâm nôi choùt muõi, neáu quaùn 6 coõi thì chuù taâm treân ñænh ñaàu; neáu khoâng quaùn baát tònh thì chuù taâm ôû giöõa hai chaân maøy, neáu tu phaùp quaùn baát tònh thì phaûi quaùn treân maët tröôùc vì tu phaùp quaùn naøy laø ñeå tröø tham duïc, taâm duïc thöôøng sanh khôûi töø treân maët neân phaûi quaùn treân maët tröôùc. Ngoài kieát giaø: Ñeå thaân ngay thaêng, thaân coù ngay thaúng thì taâm môùi chaùnh nieäm. Laïi do chín möôi saùu phaùi ngoaïi ñaïo khoâng coù phaùp ngoài kieát giaø, Phaät baûo ngoài kieát giaø ñeå khaùc vôùi ngoaïi ñaïo. Laïi nöõa,

BOÄ LUAÄT 6

ngoài kieát giaø coù theå döùt buoàn nguû; ngoài kieát giaø coù theå khieán ngöôøi nhìn thaáy sanh taâm tín kính, nhö tröôøng hôïp nöôùc khaùc keùo ñeán chinh phaït nöôùc Keá taân, vöøa vaøo trong giôùi cuûa nöôùc nhìn thaáy caùc Tyø-kheo ngoài kieát giaø döôùi goác caây trong röøng, thaân ngay thaúng, taâm chaùnh nieäm lieàn sanh tín kính vaø ruùt quaân trôû veà, khoâng chinh phaït nöõa. Laïi nöõa, khi Phaät ngoài kieát giaø döôùi coäi Ñaïo thoï, caùc vò Phaät Bích chi lôïi caên cuõng ngoài kieát giaø. Phaïm Ba-la-di: Hoûi vì sao chæ gieát ngöôøi môùi keát toäi Ba-la-di? Ñaùp: Vì trong loaøi ngöôøi coù Tam quy nguõ giôùi vaø giôùi Ba-la-ñeà- moäc-xoa. Laïi nöõa, boán Quaû Sa-moân phaàn nhieàu chöùng ñöôïc trong coõi ngöôøi; Phaät vaø Phaät Bích chi ñeàu ôû trong loaøi ngöôøi maø ñöôïc Laäu taän, cho neân gieát ngöôøi môùi keát toäi Ba-la-di, gieát caùc loaøi khaùc khoâng phaïm Ba-la-di; neáu laøm dao gaây cung teân… ñeå gieát ngöôøi thì phaïm Ñoät-kieát- la. Neáu caàm dao muoán gieát ngöôøi, khi caát böôùc chaân ñi, moãi moãi böôùc ñeàu phaïm khinh Thaâu-lan-giaù, cho ñeán chöa ñaâm ngöôøi bò thöông maø quay trôû veà ñeàu phaïm khinh Thaâu-lan-giaù. Neáu ñaõ ñaâm truùng ngöôøi duø caïn hay saâu maø ngöôøi chöa

cheát thì phaïm troïng Thaâu-lan-giaù; neáu ngöôøi cheát thì phaïm Ba-la-di. Neáu ñaøm haàm hoá ñeå gieát ngöôøi, ñang ñaøo thì phaïm Ñoät-kieát-la, ñaøo xong thì phaïm khinh Thaâu-lan-giaù; neáu ngöôøi teù xuoáng haàm naøy nhöng nhôø coù söùc maïnh phöông tieän ra ñöôïc khoûi haàm thì Tyø-kheo phaïm troïng Thaâu-lan-giaù; hoaëc ngöôøi teù xuoáng haàm bò thöông maø khoâng cheát, Tyø-kheo cuõng phaïm troïng Thaâu-lan-giaù. Tröôøng hôïp laøm baãy raäp, ñaët cô quan... cuõng nhö vaäy. Neáu sai baûo ngöôøi gieát ngöôøi, khi ñang sai baûo thì phaïm khinh Thaâu-lan-giaù; neáu Tyø-kheo ñöôïc sai gieát cheát ngöôøi thì phaïm Ba-la-di, Tyø-kheo sai baûo trong ba taâm cuõng phaïm Ba-la-di, nhö khi sai baûo maø ñang tuïng kinh, leã Phaät thì phaïm Ba-la-di trong thieän taâm; trong taâm baát thieän vaø taâm voâ kyù suy ra coù theå bieát ñöôïc. Neáu sai baûo ngöôøi ñi gieát ngöôøi noùi raèng: “Neáu ngöôøi ñoù ñeán thì gieát”, Tyø-kheo ñöôïc sai laïi gieát luùc ngöôøi ñoù ñang ñi thì phaïm khinh Thaâu-lan-giaù; neáu baûo caàm dao gieát laïi caàm gaäy gieát hoaëc baûo gieát ngöôøi naøy laïi gieát laàm ngöôøi kia... taát caû haønh ñoäng khoâng ñuùng theo lôøi sai baûo thì Tyø-kheo ñöôïc sai ñeàu phaïm khinh Thaâu-lan-giaù. Neáu sai moät ngöôøi ñi gieát ngöôøi, ngöôøi ñöôïc sai laïi sai ngöôøi khaùc ñi gieát, cöù nhö theá laàn löôït sai chuyeàn ñeán möôøi ngöôøi, khi ngöôøi sau cuøng gieát cheát ñöôïc ngöôøi thì caû möôøi ñeàu phaïm Ba-la-di. Neáu Tyø-kheo bieát xem sao, lòch soá, aâm döông, boùi queû, giaûi ñoaùn kieát hung, vaän nöôùc höng suy cho ñeán hình theá quaân traän...; ngöôøi ñeán xem boùi neáu nghe theo lôøi

SOÁ 1440 - TAÙT BAØ ÑA TYØ NI TYØ BAØ SA, Quyeån 3

Tyø-kheo boùi toaùn maø caát quaân chinh phaït ñeå thoáng trò nöôùc khaùc, tuøy ngöôøi bò gieát haïi vaø taøi baûo cöôùp ñöôïc bao nhieâu thì Tyø-kheo phaïm caû hai toäi saùt vaø troäm baáy nhieâu. Neáu Öu-baø-taéc vì vua, ñoàng taâm vôùi vua trong vieäc ñi chinh phaït nöôùc khaùc, khi ñaùnh phaù tuøy ngöôøi bò thöông cheát vaø taøi baûo thu ñöôïc bao nhieâu thì Öu-baø-taéc phaïm caû hai toäi saùt vaø troäm baáy nhieâu, vì tuy khoâng töï tay laøm nhöng ñaõ ñoàng taâm laøm. Neáu hai ngöôøi ñaâm cheùm nhau vaø cuøng cheát thì khoâng phaïm giôùi toäi, vì thoï giôùi theä nguyeän troïn moät ñôøi, neân cheát roài thì khoâng keát toäi. Neáu duøng dao gaäy muoán gieát ngöôøi, khi ñaùnh ñaäp hay ñaâm cheùm maø ngöôøi kia khoâng cheát lieàn, sau ñoù coù ngöôøi khaùc ñeán ñaùnh khieán cho ngöôøi ñoù cheát thì ngöôøi ñaùnh sau laøm cho cheát phaïm Ba-la-di, ngöôøi ñaùnh tröôùc chæ phaïm troïng Thaâu-lan-giaù. Neáu sai baûo ngöôøi ñi gieát ngöôøi noùi raèng: “Neáu ngöôøi ñoù ñeán thì duøng dao gieát cheát”, baát luaän ñaâm caïn hay saâu maø ngöôøi ñoù chöa cheát thì caû hai ngöôøi sai vaø ngöôøi ñöôïc sai ñeàu phaïm troïng Thaâu-lan-giaù. Neáu gieát thai nhi baèng caùch laøm cho saåy thai, hö thai; thai nhi trong buïng meï töø luùc caùc caên ñaõ thaønh töïu trôû ñi neáu laøm cho cheát thì goïi laø Ñoïa thai saùt (gieát baèng caùch laøm cho hö thai, saåy thai). Tröôøng hôïp caùc caên chöa ñeáy ñuû chæ môùi töôïng hình nhö laïc saép thaønh toâ, neáu ñeø buïng ngöôøi meï laøm cho tan hoaïi thì goïi laø AÙn phuùc saùt (ñeø buïng meï khieán thai nhi cheát), cho ñeán khi thai nhi coù hai caên laø thaân caên vaø maïng caên maø laøm cho thai nhi cheát ñeàu phaïm

Ba-la-di. Treân ñaây laø noùi ñeán möùc toät cuøng. Coù boán haïng ngöôøi khoâng theå gieát ñöôïc, ñoù laø ngöôøi nhaäp Dieät taän ñònh, ngöôøi nhaäp Voâ töôûng ñònh, Phaät vaø ngöôøi nhaäp töø taâm tam muoäi. d. Nhaân duyeân keát giôùi voïng ngöõ: Neáu vì lôïi döôõng vaø danh tieáng maø noùi laø toâi ñaõ ñaéc phaùp quaùn baát tònh, A-na-ban-na nieäm cho ñeán quaû vò Theá ñeä nhaát cuûa Hieàn vò, boán Höôùng, boán Quaû Sa-moân cuûa Thaùnh vò, cho ñeán ñaéc boán Thieàn, boán taâm voâ löôïng, boán Ñònh coõi Voâ saéc, naêm Thoâng… ñeàu phaïm Ba-la-di. Neáu töï noùi mình giöõ giôùi thanh tònh, khoâng khôûi taâm daâm maø khoâng thaät nhö vaäy thì phaïm Thaâu-lan-giaù; hoaëc töï noùi trôøi roàng quyû thaàn ñeán choã toâi, toâi cuøng hoï hoûi ñaùp maø khoâng thaät nhö vaäy thì phaïm Ba-la-di. Sôû dó phaïm troïng laø do töï cho mình beân trong coù phaùp thuø thaéng, coù theå caûm ñöôïc trôøi roàng quyû thaàn; hoaëc töï bieåu hieän mình ñaõ lìa sôï haõi vì roàng quyû thaàn ñeán choã toâi maø toâi khoâng sôï haõi, ñaùng ñöôïc goïi laø coù phaùp hôn ngöôøi. Chæ noùi hôn ngöôøi maø khoâng noùi hôn trôøi vì Phaät cheá giôùi trong loaøi ngöôøi, chæ ôû coõi ngöôøi môùi coù giôùi Ba-la-ñeà-moäc-xoa vaø coù nhieàu

BOÄ LUAÄT 6

ngöôøi tu thieän phaùp, chöùng nhaäp Thaùnh ñaïo hôn haún coõi trôøi, cho neân noùi hôn ngöôøi laø ñaõ hôn trôøi, chæ caàn noùi hôn ngöôøi laø phaïm Ba-la-di khoâng caàn noùi hôn trôøi. Neáu khoâng tuïng ñoïc boán boä A-haøm maø noùi laø ñaõ ñoïc tuïng; khoâng phaûi laø A-tyø-ñaøm sö maø noùi mình laø A-tyø-ñaøm sö, khoâng phaûi laø Luaät sö maø noùi laø Luaät sö… cho ñeán khoâng coù ngoài thieàn tu tòch tónh maø noùi laø tu tòch tónh, ñeàu phaïm Thaâu-lan-giaù. Noùi chung, khoâng coù tu taäp ñoïc tuïng gì maø noùi laø coù tu taäp ñoïc tuïng, taát caû ñeàu phaïm Thaâu-lan-giaù.

1. Nhaân Duyeân Keát Möôøi Ba Vieäc Taêng Taøn: 1. Giôùi coá yù laøm xuaát tinh: Phaät cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo: Hoûi: Taát caû thieän phaùp ñeàu khoâng noùi keát, vì sao chæ noùi keát giôùi? Ñaùp: Vì giôùi laø caên baûn cuûa vaïn thieän, chæ caàn keát giôùi laø keát taát caû. Sôû dó Phaät keát giôùi coá yù laøm xuaát tinh naøy laø vì muoán cho chaùnh phaùp truï laâu vaø muoán ngaên döùt phæ baøng; neáu Tyø-kheo laøm vieäc naøy, ngöôøi ñôøi vaø ngoaïi ñaïo seõ noùi laø Sa-moân Thích töû laøm haïnh baát tònh khoâng khaùc theá tuïc; laïi muoán cho trôøi roàng thieän thaàn phaùt taâm tín kính, neáu Tyø-kheo laøm vieäc naøy duø laø ôû choã khuaát kín nhöng taát caû trôøi roàng thieän thaàn ñeàu nhìn thaáy. Laïi nöõa, Phaät bình ñaúng khoâng phaân bieät thaân sô, heã coù vieäc lieàn cheá giôùi, khoâng vieäc (voâ söï) thì khoâng cheá giôùi. Laïi nöõa, phaùp cuûa chö Phaät ñeàu nhö theá, daâm duïc laø haïnh xaáu xa ñaùng neân cheá ngaên. Taêng-giaø-baø-thi-sa: Taàn dòch laø Taêng taøn vì toäi naøy thuoäc Taêng, trong Taêng coù dö taøn, nhôø Taêng maø toäi ñöôïc tröø dieät. Laïi nöõa, phaïm boán troïng thì khoâng coù dö taøn (voâ taøn), coøn phaïm möôøi ba vieäc naøy thì coù dö taøn (höõu taøn), nhôø Taêng dieät toäi neân goïi laø Taêng taøn. Hoûi: Boán thieân giôùi sau ñeàu coù dö taøn vì sao chæ thieân giôùi naøy goïi laø Taøn? Ñaùp: Boán thieân giôùi sau tuy ñeàu coù dö taøn nhöng taát caû

khoâng phaûi nhôø Taêng maø ñöôïc dieät toäi, trong ba möôi phaùp Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà chæ coù ba toäi nhôø Taêng tröø dieät, nhöõng toäi coøn laïi thì khoâng; trong chín möôi phaùp Ba-daät-ñeà chæ coù baûy toäi nhôø Taêng tröø dieät, nhöõng toäi khaùc thì khoâng. Rieâng möôøi ba vieäc trong thieân giôùi naøy ñeàu nhôø Taêng dieät toäi. Laïi nöõa, phaïm toäi trong thieân giôùi naøy neáu coù che giaáu phaûi ôû trong Taêng haønh Ba-lôïi-baø-sa, khi haønh Ma-na-ñoûa cuõng phaûi ôû trong Taêng, cho ñeán khi xuaát toäi cuõng phaûi ôû trong Taêng, cho neân goïi laø Taêng taøn.

SOÁ 1440 - TAÙT BAØ ÑA TYØ NI TYØ BAØ SA, Quyeån 3

Giôùi coá yù laøm xuaát tinh naøy baát coïng vôùi ni, Tyø-kheo laøm thì phaïm Taêng taøn coøn Tyø-kheo-ni laøm chæ phaïm Ba-daät-ñeà. Hoûi: Vì sao laïi cheá baát coïng? Ñaùp: Vì hai chuùng coù khaùc bieät, coù thuyeát cho laø ngöôøi nöõ phieàn naõo saâu neân khoù caâu thuùc, khoù cheá ngöï; neáu cheá trò phaït naëng thì seõ laøm cho hoï phieàn naõo. Laïi nöõa, ngöôøi nöõ ôû choã khuaát kín coù nhieàu duyeân, nhieàu löïc môùi xuaát tinh; ngöôøi nam khoâng nhö theá, tuøy vieäc ñeàu coù theå xuaát tinh neân cheá baát coïng. Neáu Tyø-kheo coá yù laøm cho xuaát tinh, tinh chöa xuaát lieàn bieán thaønh ni, sau ñoù tinh môùi xuaát thì khoâng phaïm vì ni khoâng coù phöông tieän laøm xuaát tinh. Neáu Tyø-kheo coá yù laøm xuaát tinh, tinh vöøa xuaát lieàn bieán thaønh ni thì ñöôïc thanh tònh ôû trong chuùng. Neáu Tyø-kheo ñang haønh saùu ñeâm Ma-na-ñoûa maø bieán thaønh ni, cuõng ñöôïc thanh tònh ôû trong chuùng; hoaëc ñang haønh Ba-lôïi-baø-sa maø bieán thaønh ni, cuõng ñöôïc thanh tònh ôû trong chuùng. Tröôøng hôïp Tyø-kheo-ni bieán thaønh Tyø-kheo cuõng nhö theá, ñoù laø choã khoâng ñoàng nhau. Neáu Tyø-kheo tröôùc ñaõ phaïm Taêng taøn, vieäc laøm chöa xong lieàn bieán thaønh ni thì Tyø- kheo tröôùc phaïm Thaâu-lan-giaù, coøn Tyø-kheo-ni sau laïi phaïm Taêng taøn vì toäi ñoàng; Tyø-kheo-ni bieán thaønh Tyø-kheo cuõng vaäy. Neáu Tyø-kheo phaïm Taêng taøn che giaáu toäi möôøi naêm, naêm naêm, sau ñoù bieán thaønh ni thì Tyø-kheo-ni naøy chæ haønh nöõa thaùng Ma-na-ñoûa lieàn ñöôïc xuaát toäi. Neáu Tyø-kheo-ni phaïm Taêng taøn khoâng che giaáu, haønh nöõa thaùng Ma- na-ñoûa môùi ñöôïc moät, hai ngaøy lieàn bieán thaønh Tyø-kheo thì Tyø-kheo naøy chæ haønh saùu ñeâm Ma-na-ñoûa lieàn ñöôïc xuaát toäi. Neáu tröôùc phaïm toäi coù che giaáu, sau ñoù bieán thaønh Tyø-kheo thì Tyø-kheo naøy phaûi tuøy theo soá ngaøy che giaáu maø haønh Ba-lôïi-baø-sa, ñaáy laø choã khoâng ñoàng nhau. Xuaát tinh trong moäng: coù ba vieäc coù theå sanh phieàn naõo, ñoù laø nhaân duyeân, phöông tieän vaø caûnh giôùi. Nhaân duyeân laø chuùng sanh do thieän nghieäp ñôøi tröôùc ñöôïc sanh vaøo nhaø giaøu sang hoaëc sanh leân coõi trôøi ñeàu laáy söï höôûng thoï duïc laïc laøm tröôùc, cho neân söï giaøu sang vui söôùng ôû coõi trôøi ngöôøi laø nhaân duyeân cuûa daâm duïc. Phöông tieän laø neáu thaáy nöõ saéc nghe tieáng ngöôøi nöõ, tö duy phöông tieän roài khôûi duïc. Caûnh giôùi laø neáu thaáy ngöôøi nöõ tuyeät ñeïp lieàn khôûi duïc. Ca-löu-ñaø-di tröôùc laø con nhaø giaøu sang, tuy xuaát gia nhöng taâm duïc höøng thaïnh neân trong moäng xuaát tinh; laïi do khi ñi vaøo trong tuï laïc thaáy nöõ saéc, tö duy phöông tieän neân môùi xuaát tinh trong moäng. Ñöùng moät beân: Toân giaû A-nan vì kính Phaät neân khoâng ngoài. Hoûi: Toân giaû Xaù-lôïi-phaát, Ñaïi

Muïc-kieàn-lieân cuõng kính Phaät, vì

BOÄ LUAÄT 6

sao laïi ngoài? Ñaùp: Hai vò ngoài vì kính phaùp, toân giaû A-nan vöøa laø baø con cuûa Phaät, laïi thoï Taêng sai laøm thò giaû cho Phaät neân khoâng ñoàng vôùi hai toân giaû kia. Laïi nöõa, phaùp cuûa chö Phaät ñeàu nhö vaäy, phaùp cuûa thò giaû laø khoâng ñöôïc ngoài. Khen ngôïi giôùi, khen ngôïi ngöôøi trì giôùi: Ñeå ñieàu phuïc ngöôøi phaù giôùi khieán cho ngöôøi trì giôùi ñöôïc taêng tröôûng thieän caên; nhö Phaät thöôøng khen ngôïi ña vaên, trí hueä, chuyeân caàn tinh taán. Neáu ngöôøi phaù giôùi hoaëc ngöôøi ngu si, ngöôøi bieáng nhaùc nhaän bieát lôøi Phaät noùi laø khoâng hai, aét seõ ñöôïc lôïi ích lôùn. Phaät khen ngôïi nhö vaäy ñeå ngöôøi khoâng trì giôùi seõ sieâng naêng trì giôùi, chuùng sanh ngu si seõ sieâng caàu trí hueä, chuùng sanh bieáng nhaùc seõ chuyeân caàn tinh taán. 2. Nhaân duyeân keát giôùi sôø naém ngöôøi nöõ: Ca-löu-ñaø-di caàm khoùa cöûa ñöùng ôû giöõa cöûa, do vò naøy nhieàu duïc, taâm daâm höøng thaïnh, heã thaáy coù ngöôøi nöõ lieàn cuøng noùi cöôøi, sôø naém hoaëc oâm ñeå giaûi toûa taâm daâm. Hoûi: Neáu taâm nhieàu duïc nhö vaäy, vì sao khoâng laøm vieäc daâm phaù giôùi? Ñaùp: Vì ngöôøi naøy caên cô thuaàn thuïc seõ ñöôïc Laäu taän, laïi phaûi hoùa ñoä moät ngaøn nhaø trong thaønh Xaù-veä, chæ thieáu moät ngöôøi, cho neân khoâng laøm vieäc daâm phaù giôùi. Hoûi: Vì sao nhöõng ngöôøi nöõ laïi ñeán tham quan Taêng phöôøng? Ñaùp: Moät laø vì theá gian nhieàu vieäc, nhieàu lo toan coøn choã ôû cuûa ngöôøi xuaát gia laïi tòch tónh an laïc; hai laø vì hoï muoán gaàn guûi thieän tri thöùc ñeå ñöôïc nghe chaùnh phaùp; ba laø vì trong Taêng phöôøng ñuû thöù trang nghieâm, phoøng xaù cho ñeán giöôøng naèm, ngoïa cuï... ñeàu ñöôïc chaïm troã, toâ veõ ñeïp ñeõ, vöøa nhìn lieàn thích neân môùi ñeán tham quan. Hoûi: Vì sao laïi ñeán sau böõa aên ngoï? Ñaùp: Khoâng coù nghóa nhaát ñònh, vì neáu ñeán tröôùc böõa aên ngoï thì coù ngöôøi seõ hoûi vì sao khoâng ñeán sau böõa aên ngoï, tröôùc hay sau ñeàu coù nghi nhö theá. Laïi nöõa, ngöôøi theá tuïc tröôùc böõa aên tröa baän nhieàu vieäc, nhieàu duyeân hoaëc phaûi laøm thöùc aên cho böõa aên tröa, xöû lyù vieäc trong nhaø...; sau khi lo lieäu vieäc nhaø xong, hoï môùi coù theå tuøy yù leân nuùi daïo chôi hoaëc ñeán trong chuøa tham quan. Laïi nöõa, ñeán trong Taêng phöôøng tham quan laø vì muoán gaàn guûi baäc thieän nhaân vaø thích ñöôïc nghe phaùp; neáu ñeán tröôùc böõa aên ngoï thì caùc Tyø-kheo ñeàu ñi khaát thöïc hoaëc coù duyeân söï gì ñoù khoâng ôû trong taêng phöôøng, neân sau böõa aên ngoï môùi ñeán. Hoûi: Vì sao nhöõng ngöôøi nöõ laïi ñi theo Tyø-kheo vaøo trong

SOÁ 1440 - TAÙT BAØ ÑA TYØ NI TYØ BAØ SA, Quyeån 3

phoøng? Ñaùp: Vì hoï cho laø ngöôøi xuaát gia ñaõ ñoaïn duïc thanh tònh, laïi vì tín kính neân theo vaøo trong phoøng maø khoâng nghi ngaïi. Hoûi: Vì sao trong caùc ngöôøi nöõ, coù ngöôøi im laëng, coù ngöôøi khoâng im laëng? Ñaùp: Coù thuyeát cho laø ngöôøi coù nhieàu duïc thì im laëng, ngöôøi ít duïc thì khoâng im laëng; laïi nöõa, neáu ngöôøi quen bieát thì im laëng, ngöôøi khoâng quen bieát thì khoâng im laëng; laïi nöõa, taùnh ngöôøi khoâng gioáng nhau, ngöôøi thích che giaáu toäi loãi thì im

laëng, ngöôøi khoâng thích che giaáu toäi loãi thì khoâng im laëng; laïi nöõa, ngöôøi khoâng coù cha meï, anh em, con caùi khoâng coù gì lo sôï neân im laëng; ngöôøi coù cha meï… coù lo sôï neân khoâng im laëng. Tyø-kheo thuyeát phaùp cho caùc ngöôøi nöõ: Thuyeát giaûng Phaät phaùp taêng laø ruoäng phöôùc toát laønh, ñaùng tin, ñaùng kính. Khoâng neân vì chuùt nhaân duyeân maø töï phaù maát thieän caên: Töùc laø khen ngôïi Ca-löu-ñaø-di ñôøi tröôùc ñaõ gieo troàng coâng ñöùc trí hueä, ñôøi naøy seõ ñöôïc Laäu taän, seõ hoùa ñoä moät ngaøn nhaø laøm lôïi ích lôùn, chôù vì chuùt nhaân duyeân maø töï phaù maát thieän caên. Sôû dó Phaät cheá giôùi sôø naém ngöôøi nöõ, moät laø vì ngöôøi xuaát gia khoâng nöông vaøo ñaâu, Phaät keát giôùi naøy cho hoï laøm baïn ñeå coù choã nöông; hai laø vì ngaên döùt ñaáu tranh, sôø naém ngöôøi nöõ laø caên baûn cuûa caïnh tranh ñaáu loaïn; ba laø vì döùt hieàm nghi, Tyø-kheo neáu sôø naém ngöôøi nöõ, ngöôøi nhìn thaáy seõ cho laø Tyø-kheo khoâng chæ sôø naém maø coøn coù theå laøm vieäc daâm duïc xaáu xa; boán laø ñeå ñoaïn tröø goác reã daâm duïc vì duïc laø khôûi ñaàu cuûa caùc hoïa, sôø naém ngöôøi nöõ töùc laø môû cöûa caùc aùc, ngaên caám ñieàu môùi baét ñaàu khôûi ñeå phoøng ngöøa ñaém nhieãm; naêm laø giöõ chaùnh nieäm, neáu sôø naém ngöôøi nöõ lieàn maát chaùnh nieäm; saùu laø vì phaùp taêng thöôïng, phaùp cuûa tyø-kheo laø ñoaïn tröø duïc ueá, ñeå taâm ngoaøi caùc vieäc, laøm baäc moâ phaïm cho trôøi ngöôøi. Neáu sôø naém ngöôøi nöõ khoâng khaùc gì keû xaáu, seõ laøm cho ngöôøi ñôøi maát loùng tín kính. Giôùi naøy baát coïng vôùi Ni, Tyø-kheo phaïm Taêng taøn, Tyø-kheo-ni sôø naém ngöôøi nam thì phaïm Ba-la-di. Neáu Tyø-kheo saép sôø naém ngöôøi nöõ lieàn bieán thaønh Ni, sau ñoù sôø naém thì khoâng phaïm vì Ni khoâng coù taâm phöông tieän neân ñöôïc thanh tònh cuøng ôû. Neáu Tyø-kheo sôø naém ngöôøi nöõ roài môùi bieán thaønh Ni, cuõng ñöôïc thanh tònh cuøng ôû; Tyø-kheo-ni sôø naém ngöôøi nam phaïm Ba-la-di roài bieán thaønh Tyø-kheo, cuõng ñöôïc thanh tònh cuøng ôû. Neáu Tyø-kheo sôø naém ngöôøi nöõ, chöa naém maø ngöôøi nöõ lieàn bieán thaønh nam, khi naém khoâng phaûi laø ngöôøi nöõ nöõa thì Tyø-kheo khoâng phaïm Taêng taøn, chæ phaïm Thaâu-lan-giaù phöông tieän tröôùc; neáu naém

BOÄ LUAÄT 6

ñöôïc roài ngöôøi nöõ môùi bieán thaønh nam thì Tyø-kheo phaïm Taêng taøn. Neáu Tyø-kheo-ni sôø naém ngöôøi nam, chöa naém maø ngöôøi nam lieàn bieán thaønh nöõ thì Tyø-kheo-ni khoâng phaïm Ba-la-di, chæ phaïm Thaâu-lan-giaù phöông tieän tröôùc; neáu ñaõ naém roài ngöôøi nam môùi bieán thaønh nöõ thì Tyø-kheo-ni phaïm troïng. 3. Nhaân duyeân keát giôùi noùi thoâ aùc: Giôùi naøy cuõng baát coïng vôùi Ni, Tyø-kheo noùi lôøi thoâ aùc (lôøi yeâu ñöông tình töù) vôùi ngöôøi nöõ thì phaïm Taêng taøn, Tyø-kheo-ni chæ phaïm Thaâu-lan-giaù, ba chuùng döôùi phaïm Ñoät-kieát-la. Trong naêm thieân giôùi, moãi thieân ñeàu coù chuûng loaïi nhö naêm giôùi ñaàu trong möôøi ba Taêng taøn; ba giôùi trong ba möôi Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà goàm coù giôùi laáy yù töø Ni khoâng phaûi baø con, giôùi giaët y cuõ vaø giôùi nhuoäm loâng deâ; möôøi laêm giôùi trong chín möôi Ba-daät-ñeà goàm coù giôùi noùi chuyeän vôùi ngöôøi nöõ quaù naêm, saùu lôøi, giôùi giaùo giôùi Ni ñeán maët trôøi laën… theo thöù lôùp ñeán möôøi giôùi, cuøng vôùi hai giôùi göôïng ngoài trong nhaø

aên, giôùi nguû ñeâm cuøng nhaø vôùi ngöôøi nöõ vaø giôùi heïn ñi chung ñöôøng; giôùi thöù tö trong boán phaùp Hoái quaù vaø caùc giôùi trong thieân Chuùng hoïc phaùp nhö giôùi khoâng ñöôïc lieác ngoù, giôùi khoâng nhìn leân cao... taát caû caùc giôùi keå treân ñeàu thuoäc veà chuûng loaïi giôùi Daâm. hai giôùi veà laøm phoøng xaù trong möôøi ba Taêng taøn; baûy giôùi trong ba möôi Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà goàm coù giôùi caát chöùa vaät baùu, giôùi duøng vaät baùu, giôùi mua baùn, giôùi töï xin chæ sôïi, giôùi baûo thôï deät deät, giôùi ñoaït y cuûa ngöôøi khaùc, giôùi hoài Taêng vaät; ba giôùi trong chín möôi Ba- daät-ñeà goàm coù giôùi giaáu y baùt..., giôùi cho y roài ñoaït laïi, giôùi cuøng giaëc ñi chung ñöôøng; giôùi thöù ba trong boán phaùp Hoái quaù vaø caùc giôùi trong thieân Chuùng hoïc phaùp nhö giôùi laáy côm phuû leân canh, giôùi ñaïi tieåu tieän treân coû töôi, trong nöôùc saïch... taát caû caùc giôùi keå treân ñeàu thuoäc veà chuûng loaïi giôùi Troäm. Giôùi OÂ-tha-gia trong möôøi ba Taêng taøn; giôùi laøm phu cuï baèng Kieàu-xa-da trong ba möôi Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà; trong chín möôi Ba-daät-ñeà coù caùc giôùi nhö giôùi bieát nöôùc coù truøng maø duøng töôùi leân coû vaø uoáng duøng, giôùi ñaùnh vaø doïa ñaùnh Tyø-kheo khaùc, giôùi coá yù gieát suùc sanh; giôùi thöù moät trong boán phaùp Hoái quaù; trong thieân Chuùng hoïc phaùp coù caùc giôùi nhö giôùi ñaïi tieåu tieän treân coû töôi vaø trong nöôùc saïch... taát caû caùc giôùi treân ñeàu thuoäc veà chuûng loaïi giôùi Saùt. Trong möôøi ba Taêng taøn coù caùc giôùi nhö hai giôùi vu baùng, hai giôùi phaù Taêng vaø trôï giuùp phaù Taêng, giôùi noùi lôøi choáng traùi; trong ba möôi Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà coù caùc giôùi nhö giôùi baûo cö só mua y toát, giôùi baûo caùc cö só huøn tieàn mua y, giôùi ñeán ñoøi y quaù saùu laàn; möôøi giôùi ñaàu trong chín möôi Ba-daät-ñeà; giôùi thöù hai trong boán phaùp Hoái quaù vaø taát caû caùc giôùi veà thuyeát phaùp trong

thieân Chuùng hoïc phaùp... taát caû caùc giôùi treân ñeàu thuoäc veà chuûng loaïi Voïng ngöõ. hai traêm naêm möôi theo chuûng loaïi maø noùi thì coù boán, theo töôùng toäi thì coù naêm thieân. 4. Giôùi laøm phoøng khoâng coù thí chuû: Phaät taïi nöôùc A-la-tyø, nöôùc naøy laø choã ôû cuûa quyû thaàn A-la-tyø neân laáy ñoù laøm teân nöôùc. Caùc Tyø-kheo: Coù hai haïng ñoù laø Tyø-kheo thuoäc theá ñeá thì thoï giôùi Ba-la-ñeà-moäc-xoa vaø Tyø-kheo thuoäc Ñeä nhaát nghóa ñeá thì truï nôi giôùi Voâ laäu. Ñaïi Ca-dieáp: Coù nhieàu ngöôøi teân Ca-dieáp nhöng trong ñaây sôû dó goïi laø Ñaïi Ca-dieáp: Moät laø vì toân giaû laø con cuûa moät tröôûng giaû giaøu coù, giai caáp quyù toäc; hai laø vì toân giaû coù theå boû söï giaøu sang vaø giai caáp quyù toäc ñeå xuaát gia; ba laø vì toân giaû coù theå haønh haïnh ñaàu ñaø, thieåu duïc tri tuùc; boán laø vì toân giaû ñöôïc caùc quoác vöông cho ñeán trôøi roàng quyû thaàn ñeàu bieát ñeán vaø tín kính cuùng döôøng; naêm laø vì toân giaû xaû boû lôïi döôõng lôùn ôû theá gian, thieåu duïc tri tuùc tu haïnh khaát thöïc. Nhö toân giaû Xaù-lôïi-phaát coù ñaïi trí hueä, toân giaû Ñaïi Muïc-kieàn-lieân coù ñaïi thaàn thoâng; toân giaû Ñaïi Ca-dieáp do thaønh töïu ñaïi coâng ñöùc, haønh haïnh ñaàu ñaø, thieåu duïc tri tuùc neân ñöôïc goïi laø Ñaïi Ca-dieáp. Ña duïc khoâng tri tuùc: Traùi vôùi thieåu duïc tri tuùc, tham muoán nhieàu ñöôïc moät laïi caàu theâm moät thì goïi laø ña duïc

khoâng tri tuùc. Laïi nöõa, beân trong ñöôïc cuùng döôøng khoâng nhaøm chaùn goïi laø ña duïc; beân ngoaïi ñöôïc nhieàu lôïi döôõng cuõng khoâng nhaøm chaùn goïi laø khoâng tri tuùc. Phaät keát giôùi naøy moät laø muoán chaùnh phaùp ñöôïc truï laâu, hai laø ngaên döùt phæ baùng, ba laø khoâng laøm naõo haïi chuùng sanh khieán hoï taêng tröôûng loøng tín kính, boán laø muoán caùc Tyø-kheo thieåu duïc tri tuùc ñeå tu thieän phaùp. Giôùi naøy baát coïng vôùi Ni, Tyø-kheo thì phaïm Taêng taøn coøn Tyø-kheo-ni chæ phaïm Thaâu-lan-giaù, ba chuùng döôùi phaïm Ñoät-kieát-la. Laøm phoøng: Trong giôùi naøy laø laøm phoøng rieâng, khoâng coù thí chuû lieäu lyù, töï xin töï laøm; do nhieàu duyeân, nhieàu vieäc laøm naõo loaïn chuùng taïi gia neân Phaät cheá ngaên phaûi laøm ñuùng löôïng: Chieàu daøi khoâng quaù möôøi hai gang tay cuûa Phaät, beân trong phoøng roäng khoâng quaù baûy gang tay cuûa Phaät. Moät gang tay cuûa Phaät baèng moät khuyûu tay röôõi cuûa ngöôøi thöôøng. Chæ choã: Taêng neân chæ choã laøm phoøng, nhoùm Taêng roài cuøng ñeán chæ choã neân laøm phoøng thì caøng toát; neáu Taêng khoâng ñeán thì neân sai boán ngöôøi ñeán chæ choã vaø noùi kích löôïng laøm phoøng roài vaïch daáu laøm töôùng; neáu Taêng khoâng noùi kích löôïng laøm phoøng vaø khoâng chæ choã neân laøm,

BOÄ LUAÄT 6

töùc laø choã khoâng coù naïn, choã khoâng coù chöôùng ngaïi thì Taêng phaïm Ñoät-kieát-la. Choã coù naïn laø nhöõng choã coù hang raén, hang chuoät..., trong phaïm vi chöøng bao nhieâu goïi laø choã khoâng coù naïn, töùc laø chung quanh boán phía choã laøm phoøng khoâng coù naïn; hoaëc ñöôøng ñi ôû choã ra vaøo khoâng coù naïn. Choã coù chöôùng ngaïi: Laø choã ñaát cuûa vua, cuûa cö só, cuûa ngoaïi ñaïo, cuûa tyø-kheo-ni...; choã ñaát cuûa vua laø boán phía chung quanh trong phaïm vi moät taàm, neáu coù ñaát thaùp, ñaát cuûa vua, vua thöôøng vaøo trong Taêng phöôøng vaø ôû laïi nguû nghæ. Taêng khoâng muoán vua vaøo trong phoøng cuûa Taêng thì neân keát rieâng choã ñaát naøy goïi laø ñaát cuûa vua; choã ñaát cuûa cö só laø khi laøm Taêng phöôøng coù caùc cö só thöôøng ñeán choã chuùng taêng vaø ôû laïi nguû nghæ, noùi cöôøi ñuøa giôõn. Taêng khoâng muoán hoï vaøo trong phoøng Taêng thì neân keát rieâng choã ñaát naøy goïi laø ñaát cuûa cö só; ñaát cuûa ngoaïi ñaïo laø do cö só coù baø con xuaát gia theo ngoaïi ñaïo lui tôùi neân Taêng keát rieâng choã ñaát naøy goïi laø ñaát cuûa ngoaïi ñaïo; ñaát cuûa tyø-kheo-ni laø do cö só coù baø con xuaát gia laøm Ni thöôøng lui tôùi neân Taêng keát rieâng choã ñaát naøy goïi laø ñaát cuûa tyø-kheo-ni. Taûng ñaù lôùn laø do ôû gaàn choã laøm phoøng coù taûng ñaù lôùn, nhieàu ngöôøi tôùi lui qua laïi bò noù laøm naõo haïi hoaëc laøm beå caùc vaät duïng neân goïi laø choã coù chöôùng ngaïi. Nöôùc chaûy laø do laøm phoøng gaàn choã nöôùc chaûy, khi nöôùc lôùn daâng seõ laøm troâi maát phoøng nhaø hoaëc nöôùc chaûy xoùi vaøo bôø huûy hoaïi khoâng nhoû neân goïi laø choã coù chöôùng ngaïi. Nöôùc ao laø laøm phoøng gaàn ao nöôùc, nöôùc ao ngaám daàn khieán cho phoøng khoâng kieân coá neân goïi laø choã coù chöôùng ngaïi. Caây lôùn laø laøm phoøng gaàn caây lôùn coù nhieàu chim bay ñeán tuï taäp gaây ra tieáng oàn naùo vaø phaân chim baát tònh, hoaëc caønh caây gaåy rôi xuoáng coù theå laøm toån thöông ngöôøi neân goïi laø choã coù chöôùng ngaïi. Haàm saâu laø laøm phoøng gaàn choã

suïp lôû khieán cho phoøng khoâng kieân coá. Baát luaän laøm phoøng ôû ñaâu neáu quaù kích löôïng vaø ôû choã coù naïn, coù chöôùng ngaïi, coù boán vieäc khoâng nhö phaùp thì töø luùc ñaát coøn baèng phaúng, vaïch ñaát laøm töôùng, luùc ñoù phaïm Thaâu-lan-giaù; töø luùc laøm phoøng coøn toâ treùt hai cuïc buøn nöõa môùi xong thì phaïm khinh Thaâu-lan-giaù; coøn toâ treùt moät cuïc buøn nöõa môùi xong thì phaïm troïng Thaâu-lan-giaù; laøm xong thì phaïm Taêng taøn. Neáu coù ba vieäc khoâng nhö phaùp hoaëc moät vieäc nhö phaùp, hai vieäc khoâng nhö phaùp hoaëc hai vieäc nhö phaùp, moät vieäc khoâng nhö phaùp hoaëc ba vieäc nhö phaùp thì töø luùc ñaát coøn baèng phaúng, vaïch ñaát laøm töôùng cho ñeán giai ñoaïn coøn toâ treùt moät cuïc buøn nöõa môùi xong, taát caû ñeàu phaïm khinh Thaâu-lan-giaù; neáu laøm phoøng xong thì phaïm troïng Thaâu-lan-giaù. Tyø-kheo muoán laøm phoøng, phaûi töï ñi xem choã laøm phoøng tröôùc roài môùi nhoùm Taêng, vaøo trong Taêng noùi ba laàn xin cho laøm phoøng, Taêng

SOÁ 1440 - TAÙT BAØ ÑA TYØ NI TYØ BAØ SA, Quyeån 3

neân ñeán chæ choã vaø vaïch ñaát laøm töôùng roài môùi taùc phaùp yeát ma. Neáu khi vaïch ñaát laøm töôùng maø bò gioù thoåi hay möa lôùn laøm troâi maát töôùng thì neân vaïch töôùng laïi; khi ñang taùc phaùp yeát ma maø töôùng maát thì cuõng thaønh yeát ma; yeát ma nöõa chöøng maø töôùng maát thì cuõng thaønh yeát ma; yeát ma xong maø töôùng maát thì cuõng thaønh yeát ma. Khi Taêng ñaõ vaïch ñaát laøm töôùng roài thì Tyø-kheo xin laøm phoøng khoâng ñöôïc laøm phoøng ôû choã khaùc, Tyø-kheo khaùc cuõng khoâng ñöôïc laøm phoøng ôû choã naøy, chæ coù Tyø-kheo ñaõ theo Taêng xin laøm phoøng môùi ñöôïc laøm. Neáu laøm phoøng xong khoâng ñöôïc cheâ nhoû quaù hay lôùn quaù; neáu laøm phoøng khoâng nhö phaùp thì tuøy töøng giai ñoaïn laøm phoøng ñeàu phaïm Thaâu-lan-giaù. Neáu Tyø-kheo chuû cuûa phoøng naøy qua ñôøi hay ñi xa khoâng veà nöõa thì ñöôïc tuøy yù xöû phaân hoaëc cuùng Tam baûo hoaëc cho baø con hoaëc cho cö só hoaëc baùn laáy tieàn, chæ ñöôïc baùn phoøng khoâng baùn ñaát; neáu Taêng khoâng thuaän cho thì Taêng maéc toäi. Neáu Tyø-kheo chuû cuûa phoøng naøy khoâng töï xöû phaân thì phoøng naøy thuoäc veà Töù phöông taêng, chuùng taêng theo thöù lôùp thoï ôû. Neáu coù Tyø-kheo khaùc muoán xaây theâm phoøng treân phoøng nhaø naøy thì khoâng caàn baïch Taêng maø theo xin Tyø-kheo chuû cuûa phoøng naøy, chuû chaáp thuaän cho laøm thì ñöôïc laøm, chuû khoâng chaáp thuaän cho laøm thì khoâng ñöôïc laøm, tuøy yù chuû phoøng xöû phaân; neáu chuû phoøng khoâng xöû phaân thì phoøng thuoäc veà Töù phöông Taêng nhö tröôøng hôïp treân. Neáu Tyø-kheo laøm phoøng khoâng nhö phaùp hoaëc ôû treân ñaát cuûa Taêng boán phöông thì khoâng ñöôïc xaây thaùp, neáu xaây thì phaïm toäi; cuõng khoâng ñöôïc töï troàng troït. Neáu Taêng hoøa hôïp cho laøm thì ñöôïc laøm; Taêng khoâng hoøa hôïp, khoâng cho laøm thì khoâng ñöôïc laøm. Neáu trong ñaát cuûa taêng coù troàng nhieàu loaïi hoa neân baûo tònh nhaân haùi roài theo thöù lôùp cuùng döôøng Taêng, khoâng ñöôïc laáy rieâng töï cuùng döôøng Tam baûo; neáu hoa nhieàu Taêng haùi khoâng heát, Taêng hoøa hôïp cho haùi thì ñöôïc tuøy yù haùi. Neáu ruoäng vöôøn cuûa Tam baûo sau khi boû hoang khoâng phaân bieät ñöôïc, cöïu Tyø-kheo ôû tröôùc kia cho ñeán baïch y khoâng hoûi

roõ maø quyeát ñònh laø khoâng coù choã naøo; neáu Taêng hoøa hôïp tuøy yù xöû phaân laø khoâng phaûi ñaát cuûa Taêng thì ñaát ñoù neân thuoäc veà vua, Tyø-kheo muoán laøm phoøng nhaø treân ñaát naøy neân baïch vua roài môùi ñöôïc laøm, neáu khoâng baïch vua thì khoâng ñöôïc laøm. Neáu ôû beân trong Taêng phöôøng, khoâng ñöôïc xaây thaùp taïo töôïng vì gaàn ngöôøi nhô ueá khoâng thanh tònh. Neáu nhaø coù laàu gaùc, kinh töôïng ñeå ôû döôùi thì mình khoâng ñöôïc ôû taàng treân. Hoa troàng trong ñaát thaùp, khoâng ñöôïc haùi cuùng döôøng Taêng, ñuùng phaùp neân cuùng döôøng Phaät; cuõng ñöôïc baùn hoa laáy tieàn duøng ñeå cuùng döôøng thaùp. Neáu nöôùc ôû trong ñaát thaùp thì duøng ñeå cuùng döôøng thaùp, neáu coøn dö thì ngöôøi ra

BOÄ LUAÄT 6

coâng söùc laøm thaùp coù theå baùn nöôùc naøy laáy tieàn duøng ñeå cuùng döôøng thaùp, khoâng ñöôïc duøng vaøo vieäc khaùc, neáu duøng thì tính giaù tieàn keát toäi; neáu thaùp khoâng coù ngöôøi troâng coi thì nöôùc dö naøy do Taêng nhôn truø tính. Tyø-kheo hoïc vaán hay ngoài thieàn ñeàu coù nghieäp nhaát ñònh; neáu Tyø- kheo hoïc vaán hoïc khoâng caên baûn, muoán laáy hoïc vaán naøy ñeå luaän veà haï laïp laø khoâng thanh tònh; neáu Tyø-kheo tu thieàn khoâng caên baûn, muoán laáy toïa thieàn naøy ñeå luaän veà haï laïp laø khoâng thanh tònh. 5. Giôùi laøm phoøng coù thí chuû: Phaät ôû nöôùc Caâu-dieäm-di, tröôûng laõo Xieån-na laø em khaùc meï vôùi Phaät, laø con cuûa em gaùi vua Öu-ñieàn, xuaát thaân trong gia ñình quyù toäc, sau khi xuaát gia vaãn ôû trong nöôùc naøy, taùnh voán ngang ngaïnh töï duïng laøm nhieàu ñieàu laàm loãi. Giôùi naøy cuõng baát coïng vôùi Ni, Tyø-kheo phaïm Taêng taøn coøn Tyø- kheo-ni chæ phaïm Thaâu-lan-giaù, ba chuùng döôùi phaïm Ñoät-kieát-la. Coù thí chuû laø thí chuû xuaát tieàn ñöa cho Tyø-kheo laøm Taêng phoøng, vì laø Taêng phoøng neân khoâng cheá haïn kích löôïng. Neáu ñaøn vieät muoán laøm phoøng lôùn, Tyø-kheo neân noùi laøm phoøng nhoû ñeå thích öùng vôùi phaùp thieåu duïc; neáu ñaøn vieät muoán caàu phöôùc ñöùc neân laøm chuøa lôùn cho nhieàu ngöôøi ôû hoaëc laøm chuøa coù nhieàu taàng thì khoâng neân traùi yù thí chuû, neáu traùi yù töùc laø laøm toån phöôùc ñöùc cuûa hoï. Neáu yù thí chuû muoán laøm chuøa roäng lôùn trang nghieâm nhö tinh xaù Kyø-hoaøn, Tyø-kheo neân kheùo chæ baøy ñeå khai giaûi hoï roài môùi laøm chuøa nhoû. Luaät sö noùi: “Giôùi laøm chuøa lôùn naøy do coù thí chuû laøm Taêng phoøng, vì laø Taêng phoøng neân khoâng haïn cheá kích löôïng lôùn hay nhoû, taùc phaùp cuõng gioáng nhö giôùi laøm phoøng ôû treân”. Neáu khoâng baïch taêng ñeå Taêng chæ choã laøm, laøm ôû choã coù naïn hay choã coù chöôùng ngaïi, ba vieäc khoâng nhö phaùp thì töø giai ñoaïn ñaát coøn baèng phaúng vaïch ñaát laøm töôùng cho ñeán giai ñoaïn toâ treùt coøn hai cuïc buøn nöõa môùi xong ñeàu phaïm khinh Thaâu-lan-giaù; toâ treùt coøn moät cuïc buøn nöõa môùi xong thì phaïm troïng Thaâu-lan-giaù; laøm chuøa xong thì phaïm Taêng taøn. Neáu hai vieäc khoâng nhö phaùp hoaëc moät vieäc nhö phaùp, moät vieäc khoâng nhö phaùp hoaëc hai vieäc nhö phaùp thì töø giai ñoaïn ñaát coøn baèng phaúng vaïch ñaát laøm töôùng cho ñeán giai ñoaïn toâ treùt moät cuïc buøn nöõa môùi xong ñeàu phaïm khinh Thaâu-lan-giaù; laøm chuøa xong thì phaïm troïng

Thaâu-lan-giaù. Neáu laáy taøi vaät cuûa mình ñeå laøm Taêng phoøng cuõng nhö vaäy. Neáu laáy vaät cuûa Taêng laøm phoøng cho moät vò taêng, baát luaän coù ñöôïc Taêng chæ choã, laøm phoøng ôû choã khoâng coù naïn hay khoâng chöôùng ngaïi, laøm xong thì phaïm Ñoät-kieát-la; neáu laøm ôû choã coù naïn, coù

chöôùng ngaïi töø giai ñoaïn ñaát coøn baèng phaúng vaïch ñaát laøm töôùng cho ñeán giai ñoaïn toâ treùt coøn hai cuïc buøn nöõa môùi xong ñeàu phaïm khinh Thaâu-lan-giaù; toâ treùt coøn moät cuïc buøn nöõa môùi xong thì phaïm troïng Thaâu-lan-giaù; laøm chuøa xong thì phaïm Taêng taøn. Neáu laáy taøi vaät cuûa mình vaø taøi vaät cuûa thí chuû ñeå laøm chuøa cuõng nhö trong giôùi tröôùc ñaõ noùi roõ. Duø laøm phoøng rieâng nhö trong giôùi tröôùc hay laøm chuøa lôùn nhö trong giôùi sau, neáu vì tình caûm cuûa ngöôøi daønh cho mình maø nhaän laøm nhöng laøm khoâng nhö phaùp thì caû hai ñeàu maéc toäi. Duø laøm chuøa (Taêng phoøng) hay laøm phoøng rieâng cho mình ñeàu phaûi baïch Taêng xin ba laàn, thöù lôùp taùc phaùp nhö trong giôùi treân ñaõ noùi roõ. Öu-baø-taéc: Taàn dòch laø boû aùc tu thieän, cuõng dòch laø thaân caän. 6. Giôùi khoâng caên cöù vu baùng thöù taùm: Phaät taïi thaønh Vöông xaù, nöôùc Ca-tyø-la veä tröôûng döôõng saéc thaân, nöôùc Ma-kieät-ñaø tröôûng döôõng phaùp thaân neân Phaät ôû thaønh Vöông xaù nhieàu hôn. Do tröôûng laõo Ñaø-phieâu löïc só töû thaønh töïu naêm phaùp neân Taêng yeát ma sai laøm ngöôøi troâng coi ngoïa cuï. Hoûi: Ngöôøi thaønh töïu naêm phaùp raát nhieàu, vì sao Taêng chæ sai tröôûng laõo Ñaø-phieâu? Ñaùp: Vì tröôûng laõo Ñaø-phieâu laø ngöôøi ôû laâu trong thaønh Vöông xaù lo vieäc tieáp ñaõi khaùch Taêng; laïi do Phaät muoán laøm cho tröôûng laõo ñöôïc maõn boån nguyeän. Quaù khöù vaøo thôøi Phaät Ca-dieáp, tröôûng laõo Ñaø-phieâu cuõng laøm ngöôøi troâng coi ngoïa cuï raát vöøa yù chuùng taêng; luùc ñoù tröôûng laõo coù phaùt nguyeän, nguyeän vaøo ñôøi vò lai cuõng laøm ngöôøi troâng coi ngoïa cuï cho Taêng neân ñeán ñôøi naøy tröôûng laõo laïi ñöôïc cöû laøm ngöôøi troâng coi ngoïa cuï cho Taêng. Phaät sôû dó muoán ngöôøi coù ñaày ñuû ñöùc haïnh troâng coi ngoïa cuï cho Taêng laø muoán hieån baøy phaùp khoâng xeûn tieác, vì phaùp cuûa ngoaïi ñaïo laø khoâng muoán cho ñeä töû coù taøi naêng ñaûm nhaän laøm vieäc gì, vì sôï ñöùc haïnh cuûa ñeä töû ngang baèng mình. Phaät khoâng nhö theá, taát caû khoâng xeûn tieác, tuøy ñeä töû gioûi hay keùm veà phöông dieän naøo maø sai laøm vieäc thích hôïp; laïi vì muoán hieån baøy thöù baäc cuûa trí hueä, phöôùc ñöùc, lôùn nhoû..., ngöôøi troâng coi ngoïa cuï coù phöôùc ñöùc nhö vaäy huoáng chi laø ngöôøi thoï duïng. Laïi nöõa, Phaät muoán laøm trang nghieâm phaùp cuûa Phaät Di laëc ôû ñôøi vò lai, nhö hieän nay tröôûng laõo Xaù-lôïi-phaát laø Trí hueä baäc nhaát, tröôûng laõo Ñaïi Muïc-kieàn-lieân laø Thaàn thoâng baäc nhaát, tröôûng laõo Ca-chieân-dieân laø Luaän giaûi kinh baäc nhaát, tröôûng laõo Phuù-laâu-na laø Töù bieän taøi baäc nhaát, tröôûng laõo A-nan laø Toång trì baäc nhaát, tröôûng laõo Ñaø-phieâu laø ngöôøi troâng coi ngoïa cuï baäc nhaát...; ngöôøi ñöông thôøi thaáy naêm traêm ñeä töû cuûa Phaät ñeàu laø nhöõng ngöôøi baäc nhaát nhö theá aét seõ phaùt

nguyeän thuø thaéng, theä laäp caùc haïnh vaø nguyeän ôû trong phaùp cuûa Phaät vò lai cuõng ñöôïc baäc nhaát nhö theá. Phaät ra ñôøi muoán trang nghieâm cho Phaät vò lai neân ñoái vôùi naêm traêm ñeä töû naøy tuøy baäc nhaát veà phöông dieän naøo maø trao vieäc öùng hôïp. Luùc ñoù tröôûng laõo Ñaø-phieâu saép xeáp cho Tyø-kheo A-lan-nhaõ ôû cuøng phoøng vôùi Tröôûng laõo A-lan-nhaõ, Tyø-kheo trì luaät ôû cuøng phoøng vôùi Tyø-kheo trì luaät, Phaùp sö ôû cuøng phoøng vôùi Phaùp sö, Kinh sö ôû cuøng phoøng vôùi Kinh sö... Hoûi: Neáu saép xeáp ñoàng nghieäp ôû chung nhö theá, haù khoâng coù thieân tö gì hay sao? Ñaùp: Khoâng phaûi nhö vaäy, do ôû chung vôùi ñoàng nghieäp neân khoâng naõo loaïn nhau vaø ñöôïc an laïc truï. Hoûi: Boán haïng ngöôøi boán haïnh nghieäp khaùc nhau, vì sao thöôøng khoâng rôøi nhau? Ñaùp: Tyø-kheo A-lan-nhaõ ñoái vôùi phaùp thieàn coù ñieàu gì nghi chöa thoâng, muoán hoïc hoûi theâm vaø muoán thöôøng nghe phaùp ñeå taêng tieán söï tu, cho neân ôû gaàn nhau. Luaät sö ñoái vôùi giôùi luaät muoán bieát giôùi töôùng troïng khinh, saùng suoát quyeát ñoaùn toäi vaø muoán hieåu roõ Taêng phaùp, cho neân ôû gaàn nhau. Phaùp sö luaän nghóa thuyeát phaùp ñeå xöng döông Tam baûo neân ôû gaàn nhau ñeå taêng tröôûng thieän caên. Kinh sö ñoïc tuïng ñaïi kinh, hieåu bieát saâu roäng neân ôû gaàn nhau ñeå tuøy vieäc coù theå giaûi ñaùp cho nhau. Neáu trong Taêng phöôøng ít phoøng nhö coù boán phoøng thì neân öu tieân chia choù Tyø-kheo A-lan-nhaõ, keá môùi chia theo thöù lôùp; neáu chuøa coù boán taàng cuõng theo thöù lôùp chia nhö theá, neáu khoâng coù boán phoøng thì Taêng tuøy nghi xöû phaân. Khoâng caàn ñeøn ñuoác: Taát caû aùnh saùng thuoäc veà thaàn löïc ñeàu phaûi do taâm nhaäp ñònh. Hoûi: Neáu phaân chia ngoïa cuï aét phaõi ra khoûi taâm ñònh, vì sao trong taâm khoâng ñònh maø laïi phaùt ñöôïc aùnh saùng? Ñaùp: Phaät khoâng theå nghó baøn, Roàng cuõng khoâng theå nghó baøn, nghieäp baùo cuõng khoâng theå nghó baøn. Tröôûng laõo Ñaø-phieâu caên taùnh thoâng lôïi, thieàn ñònh cuõng thoâng lôïi; khi phaân chia ngoïa cuï, khoaûng thôøi gian giöõa taâm nhaäp ñònh vaø taâm xuaát ñònh raát nhanh goïi laø taùn taâm, vì noù nhanh quaù neân goïi laø moät taâm. Nhö ngöôøi ñaùnh troáng, tay ñaùnh mieäng hoâ leân, taâm ñaùnh troáng khoâng duyeân vôùi taâm hoâ leân, hai taâm khaùc nhau nhöng vì noù nhanh quaù neân goïi laø moät taâm; laïi nhö ngöôøi bôi noåi, tay caàm phao, chaân ñaïp nöôùc, taâm caàm phao vaø taâm ñaïp nöôùc khaùc nhau nhöng vì nhanh quaù neân goïi laø moät taâm cuõng gioáng nhö theá. Laïi nöõa,

taâm nhaäp ñònh tröôùc, tay lieàn phaùt ra aùnh saùng, phaùt ra aùnh saùng roài môùi xuaát ñònh; do theá löïc cuûa taâm nhaäp ñònh neân tuy ôû trong taâm khoâng ñònh, aùnh saùng vaãn khoâng maát. Gioáng nhö ngöôøi thôï laøm goám, tay quay voøng ñeå laøm ra vaät duïng, do theá löïc cuûa moät laàn quay voøng maø töï noù quay ñöôïc ñeán naêm, möôøi voøng khoâng ngöøng laïi; tröôûng laõo Ñaø-phieâu cuõng vaäy, do theá löïc cuûa moät laàn nhaäp ñònh maø aùnh saùng truï laâu. Quaù khöù vaøo thôøi Phaät Nhieân ñaêng, Phaät ra ñôøi thuyeát phaùp giaùo hoùa chuùng

sanh nhöng chuùng sanh thôøi ñoù tham ñaém theá laïc, bieáng nhaùc buoâng lung neân khoâng thoï Phaät phaùp. Phaät nhaäp ñònh duøng thaàn thoâng löïc hoùa laøm moät thaønh aáp trang nghieâm thanh tònh, daân chuùng trong thaønh giaøu coù höôûng thoï ñaày ñuû nguõ duïc nhö theá traûi qua möôøi hai naêm, Phaät cuõng nhaäp ñònh möôøi hai naêm. Sau ñoù nöôùc lôùn boãng daâng traøn cuoán troâi heát thaønh aáp naøy, daân chuùng trong thaønh tan taùc; chuùng sanh tham ñaùm theá laïc naøy thaáy caûnh naøy roài ngoä leõ voâ thöôøng, nghó raèng: “Chuùng ta khoâng bao laâu sau cuõng seõ nhö vaäy”. Luùc ñoù Phaät xuaát ñònh voït leân hö khoâng hieän ñuû thöù thaàn bieán roài töø treân hö khoâng hieän xuoáng thuyeát phaùp cho caùc chuùng sanh naøy nghe, luùc ñoù coù ngöôøi ñöôïc chöùng quaû Tu-ñaø-hoaøn… cho ñeán A-la-haùn; coù ngöôøi gieo troàng nhaân duyeân Phaät Bích-chi, coù ngöôøi phaùt taâm caàu ñaïo quaû A-naäu-ña-la-tam-mieäu-tam-boà-ñeà, nhö theá voâ löôïng chuùng saùnh ñeàu ñöôïc phaùp lôïi. Do ñònh löïc maø Phaät coøn döøng truï trong ñònh suoát möôøi hai naêm, huoáng chi laø aùnh saùng döøng truï trong choác laùt. Hoûi: Trong Phaät phaùp, coù toäi neân phaùt loà coøn coù coâng ñöùc thì neân che giaáu, vì sao tröôûng laõo Ñaø-phieâu laïi thöôøng phaùt ra aùnh saùng nôi tay ñeå töï hieån baøy coâng ñöùc? Ñaùp: Töï hieån baøy coâng ñöùc coù hai tröôøng hôïp: Moät laø vì lôïi döôõng vaø danh tieáng, hai laø vì Phaät phaùp vaø chuùng sanh. Neáu vì Phaät phaùp vaø chuùng sanh thì tuøy thôøi töï taïi khoâng coù chöôùng ngaïi gì. Sôû dó tröôûng laõo Ñaø-phieâu thöôøng phaùt ra aùnh saùng nôi tay laø ñeå ngaên döùt phæ baùng, nhö Phaät khi bò moät nöõ Baø-la-moân vu baùng lieàn caát tieáng gaàm cuûa Sö töû noùi raèng: “Ta coù möôøi löïc, boán Voâ sôû uùy, möôøi taùm phaùp Baát coïng…” laø ñeå bieåu baïch mình thanh tònh; laïi nhö tröôûng laõo Xaù-lôïi-phaát vaø Ñaïi Muïc-kieàn-lieân khi bò Cuø-giaø-ly vu baùng cuõng caát tieáng gaàm cuûa Sö töû noùi raèng: “Ta coù baûy baùu Giaùc yù nhö trong nhaø tröôûng giaû coù kho taøng vôùi voâ soá y phuïc, chaâu baùu töï taïi laáy duøng; ta coù baûy baùu Giaùc yù cuõng tuøy yù laáy duøng” ñeå bieåu baïch mình thanh tònh; tröôûng laõo Muïc-lieân thì noùi: “Ta sanh töû ñaõ taän, phaïm haïnh ñaõ laäp, vieäc laøm ñaõ xong, khoâng thoï thaân sau”, cuõng ñeå bieåu baïch mình thanh tònh; tröôûng laõo A-na-luaät khi

bò ngöôøi phæ baùng cuõng töï noùi: “Ta vaøo laàu quaùn trí hueä töï taïi du hí”, cuõng laø ñeå bieåu baïch mình thanh tònh; tröôûng laõo Sa-giaø-ñaø khi bò ngöôøi phæ baùng laø ngöôøi uoáng röôïu cuõng töï noùi: “Ta nhaäp ñònh coù theå laøm cho töø döôùi ñòa nguïc A-tyø leân ñeán coõi trôøi A-ca-nò -saéc-tra khaép nôi ñeàu noåi löûa”, ñeå bieåu baïch mình thanh tònh; tröôûng laõo Thaâu-tyø-ñaø bò ngöôøi phæ baùng cuõng töï noùi: “Trong moät nieäm, ta coù theå bieát ñöôïc vieäc trong naêm traêm kieáp”, ñeå bieåu baïch mình thanh tònh. Tröôûng laõo Ñaø-phieâu cuõng vaäy, khi bò Töø-ñòa vu baùng, khi chia ngoïa cuï, tay thöôøng phaùt ra aùnh saùng moät laø ñeå bieåu baïch mình thanh tònh. Hai laø döùt töø taâm khinh cheâ, nhö Tyø-kheo hoïc vaán khinh cheâ Tyø- kheo toïa thieàn vaø Tyø-kheo sieâng laøm vieäc chuùng Taêng, Tyø-kheo toïa thieàn cuõng khinh cheâ hai haïng Tyø-kheo kia, Tyø-kheo sieâng giuùp vieäc chuùng Taêng cuõng khinh cheâ hai haïng Tyø-kheo kia. Tröôûng laõo

Ñaø-phieâu duøng ñònh löïc phaùt ra aùnh saùng nôi tay ñeå phaân chia ngoïa cuï vaø sieâng laøm vieäc chuùng, muïc ñích dieät tröø taâm khinh cheâ hôn thua laãn nhau. Ba laø ñeå chieát phuïc taâm coáng cao ngaõ maïn cuûa caùc Tyø-kheo A- lan-nhaõ tu haïnh ôû döôùi goác caây trong röøng nuù. Caùc vò naøy cho raèng caùc Tyø-kheo ôû gaàn thaønh aáp taâm thöôøng taùn loaïn, noùi nhieàu, lo toan nhieàu vieäc neân ñaïo nghieäp khoù theå thaønh töïu; coøn caùc Tyø-kheo A-lan-nhaõ ôû nôi tòch tónh môùi khoâng coù laàm loãi. Tröôûng laõo Ñaø-phieâu muoán chöùng minh cho hoï thaáy tuy ôû choã nhieàu vieäc lo toan nhöng vaãn ñöôïc ñaïi thaàn löïc, neân khi phaân chia ngoïa cuï nôi tay thöôøng phaùt ra aùnh saùng ñeå chieát phuïc taâm caùc vò naøy. Boán laø muoán theå hieän quaû baùo tinh taán, nhôø tinh taán löïc môùi ñöôïc thaàn thoâng löïc ñeå khích phaùt nhöõng ngöôøi bieáng nhaùc buoâng lung. Naêm laø muoán cho thí chuû ñaøn vieät ñöôïc taêng tröôûng caên laønh. Saùu laø muoán theå hieän phaùp khoâng thoái chuyeån, ñöùc haïnh cuûa tröôûng laõo Ñaø-phieâu tröôùc ñaõ thuaàn thuïc roài, sau bò Töø ñòa vu baùng neân nhieàu ngöôøi nghi laø tröôûng laõo thoái chuyeån; tröôûng laõo khi phaân chia ngoïa cuï nôi tay thöôøng phaùt ra aùnh saùng ñeå chöùng minh mình thaät khoâng thoái chuyeån. Baûy laø muoán theå hieän ñaïi oai ñöùc cuûa Taêng, moät Tyø-kheo troâng coi ngoïa cuï coøn coù thaàn ñöùc nhö vaäy huoáng chi laø caùc vò coù danh ñöùc khaùc. Taùm laø yeâu tieác chaùnh nghieäp, khoâng muoán ñeå cho luoáng maát neân khi phaân chia ngoïa cuï vaãn thöôøng ôû trong taâm ñònh, khieán cho vieäc Taêng ñöôïc xong maø phaùp tu thieàn ñònh cuõng khoâng bò pheá boû. Thaät ra Taêng taùc phaùp yeát ma cöû tröôûng laõo Ñaø-phieâu laøm ngöôøi sai ñi phoù hoäi

SOÁ 1440 - TAÙT BAØ ÑA TYØ NI TYØ BAØ SA, Quyeån 3 661

(caét ñaët Tyø-kheo ñi thoï thí chuû thænh thöïc) tröôùc, coøn cöû laøm ngöôøi phaân chia ngoïa cuï sau; vì bò Töø ñòa vu baùng vaø do baûy nguyeân nhaân treân neân khi phaân chia ngoïa cuï, nôi tay tröôûng laõo thöôøng phaùt ra aùnh saùng. Ngöôøi ñöông thôøi cho vieäc phaân chia ngoïa cuï laø thuø thaéng hôn vieäc caét ñaët Tyø-kheo phoù hoäi neân ñoåi thöù lôùp tröôùc sau. Töø ñòa khoâng bieát sôû dó mình ñi thoï thænh thöïc chæ gaëp toaøn thöùc aên thoâ dôõ laø do nghieäp löïc ñôøi tröôùc, laïi do Töø ñòa ngaøy ñeâm taâm khoâng thanh tònh neân trôøi roàng quyû thaàn môùi taïo ra nhaân duyeân khieán cho Tyø-kheo naøy khoâng ñöôïc nhö yù. Theá toân bieát con: Laø lôøi cuûa tröôûng laõo Ñaø-phieâu baïch Phaät, nhöng ngöôøi thaät söï thanh tònh thì khoâng neân noùi nhö vaäy, do nghieäp löïc ñôøi tröôùc cuõng khoâng theå noùi laø khoâng. Hoûi: Vì sao Phaät khoâng noùi Ñaø-phieâu laø ngöôøi thanh tònh? Ñaùp: Moät laø vì taâm Phaät bình ñaúng, khoâng coù thaân sô yeâu gheùt neân khoâng theå lieàn quyeát ñoaùn laø ngöôøi naøy ñuùng ngöôøi kia sai; hai laø vì nghieäp quaû cuûa Ñaø-phieâu ñaõ chín muoài, do quaù khöù vaøo thôøi Phaät Ca-dieáp, Ñaø-phieâu laøm ngöôøi troâng coi vieäc phaân chia thöùc aên cho Taêng. Luùc ñoù coù moät Tyø-kheo truï trong goø maû ñaõ ñaéc quaû A-la-haùn, töôùng maïo trang nghieâm ñang ñi treân ñöôøng; moät ngöôøi nöõ vöøa nhìn thaáy Tyø-kheo naøy lieàn sanh aùi nhieãm neân nhìn theo maõi khoâng thoâi. Ñaø-phieâu nhìn thaáy caûnh naøy cho laø Tyø-kheo naøy aét ñaõ cuøng ngöôøi nöõ ñoù giao thoâng tröôùc roài, lieàn noùi

raèng: “Tyø-kheo naøy aét ñaõ cuøng ngöôøi nöõ kia laøm phaùp aùc”. Do noùi lôøi vu baùng baäc Hieàn thaùnh neân Ñaø-phieâu sau khi maïng chung bò ñoïa vaøo ñòa nguïc, chòu khoå heát roài môùi ñöôïc sanh leân coõi ngöôøi, nhôø nghieäp xöa neân ñöôïc gaëp Phaät vaø ñaéc ñaïo, do nghieäp löïc dö taøn neân nay chòu quaû baùo naøy. Tyø-kheo-ni Di-ña-la töï noùi taïo toäi vu baùng naøy neân bò yeát ma dieät taãn: Neáu Tyø-kheo, Tyø-kheo-ni, Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni töï noùi taïo toäi vu baùng naøy, neáu khoâng hoái caõi thì Taêng neân cho yeát ma dieät taãn, neáu khoâng cho yeát ma taãn thì cöù ñuoåi thaúng; neáu hoái caõi thì phaïm Thaâu-lan-giaù, ba chuùng döôùi phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu Tyø-kheo phaïm giôùi, beân trong muïc naùt, caû chuùng ñeàu bieát thì khoâng caàn vò ñoù töï thuù toäi maø neân ñuoåi thaúng; neáu cho yeát ma taãn thì baûo vò ñoù töï thuù toäi cho xa gaàn ñeàu nghe bieát ñeå chieát phuïc toäi aùc, khoâng daùm taïo toäi nöõa. Heã naêm chuùng töï noùi phaïm toäi troïng duø tröôùc moät ngöôøi hay tröôùc nhieàu ngöôøi ñeàu neân ñuoåi ra khoûi chuùng; Tyø-kheo, Tyø-kheo-ni hieän tieàn coøn ba chuùng döôùi khoâng ñöôïc hieän tieàn. Tröôøng hôïp tröôûng laõo Ñaø-phieâu bò vu baùng neân Taêng cho ÖÙc nieäm Tyø-ni nhö trong baûy phaùp dieät traùnh ñaõ noùi roõ. Phaùp bò yeát ma dieät taãn laø khoâng ñöôïc cuøng chuùng taêng laøm taát caû

Taêng söï vaø caùc phaùp yeát ma, khi Taêng töï töù thoï tuoåi haï laïp cuõng khoâng ñöôïc thoï tuoåi; neáu cheát, Taêng khoâng ñöôïc yeát ma phaân chia y vaät, neân ñem cho baø con cuûa vò aáy hay cho cö só. Ngöôøi bò taãn khoâng ñöôïc thoï ngöôøi khaùc leã baùi cuùng döôøng, khoâng ñöôïc nghe thuyeát giôùi vaø laøm caùc yeát ma, cuõng khoâng ñöôïc gôûi duïc thanh tònh. Coù ba haïng ngöôøi chaéc chaén ñoïa vaøo ñòa nguïc veà toäi vu baùng, coù thuyeát cho laø hai haïng ngöôøi. Phaät khoâng muoán tröïc tieáp noùi loãi cuûa mình ngöôøi, vì trong chuùng coù vieäc aùc naøy xaûy ra neân nhaân ñaây noùi loãi ra ñeå chieát phuïc taâm ngöôøi aùc töï bieát hoå theïn. Luaän veà ngöôøi soáng treân theá gian, buùa sanh ôû trong mieäng vì noùi lôøi thoâ aùc vu baùng neân Phaät töï noùi nhaân duyeân xöa: Quaù khöù caùch ñaây voâ soá kieáp coù Phaät ra ñôøi hieäu laø A-leâ-la, trong giaùo phaùp cuûa Phaät coù hai anh em xuaát gia laøm Tyø-kheo. Ngöôøi anh tu thieàn chöùng quaû A-la-haùn coù ñuû ba Minh saùu Thoâng, ngöôøi em hoïc thoâng ba taïng xieån döông chaùnh phaùp neân ñöôïc ngöôøi ñöông thôøi toân suøng. Ngöôøi anh nhôø chöùng Thaùnh ñaïo neân ñöôïc lôïi döôõng nhieàu hôn, coù ñaøn vieät cuùng cho ngöôøi anh chieác meàn boâng maø khoâng cuùng cho ngöôøi em, taát caû y thöïc, thuoác thang khaùc cuõng nhö vaäy neân ngöôøi em khôûi taâm ganh gheùt muoán vu baùng haïi anh. Sau ñoù ñaøn vieät sai con gaùi mang thöùc aên ñeán, ngöôøi em baûo coâ gaùi: “Coâ haõy vu baùng Tyø- kheo aáy giuùp ta”, coâ gaùi noùi: “Sao laïi vu baùng cho baäc Thaùnh nhaân?”, ngöôøi em duøng ñuû lôøi duï hoaëc taâm coâ gaùi vaø coâ gaùi nhaän lôøi, ngöôøi em noùi: “Ta laáy chieác meàn boâng cuûa vò aáy ñöa cho coâ laøm baèng chöùng, coâ haõy noùi vôùi moïi ngöôøi laø ñaõ cuøng Tyø-kheo aáy haønh daâm vaø ñöôïc cho chieác meàn naøy”. Coâ gaùi y theo lôøi daïy noùi vôùi moïi ngöôøi nhö vaäy khieán cho moïi ngöôøi ñeàu sanh nghi hoaëc, Tyø-kheo chöùng A-la-haùn naøy thaáy

hai ngöôøi naøy ñaõ taïo ñaïi toäi lieàn boû ñi ñeán nôi khaùc. Phaät noùi: “Tyø-kheo em thuôû ñoù chính laø thaân ta ngaøy nay, coâ gaùi thuôû ñoù chính laø Toân-ñaø-lôïi ngaøy nay; thuôû xöa vì ta vu baùng baäc Laäu taän A-la-haùn neân ngaøy nay duø ta ñöôïc Laäu taän ôû ñòa vò Voâ hoïc vaãn trôû laïi bò vu baùng”. Phaät keát giôùi naøy cho caùc Tyø-kheo laø ñeå ngaên döùt phæ baùng, khieán cho chaùnh phaùp ñöôïc truï laâu vaø caùc vò phaïm haïnh ñöôïc an laïc truï, ñaïo nghieäp khoâng bò chöôùng ngaïi. Ñaây laø coïng giôùi, Tyø-kheo phaïm Taêng taøn, Tyø-kheo-ni cuõng phaïm Taêng taøn, ba chuùng döôùi phaïm Ñoät-kieát-la. Ba-la-di khoâng caên cöù vu baùng coù boán loaïi: Moät laø duøng phaùp Ba- la-di khoâng caên cöù vu baùng ngöôøi khaùc thì phaïm Taêng taøn; hai laø duøng phaùp Taêng taøn khoâng caên cöù vu baùng ngöôøi khaùc thì phaïm Ba-daät-ñeà; ba laø khoâng caên cöù vu baùng ngöôøi khaùc laøm Phaät bò thöông chaûy maùu vaø

phaù hoøa hôïp taêng thì phaïm Thaâu-lan-giaù; boán laø duøng phaùp Ba-daät-ñeà khoâng caên cöù vu baùng ngöôøi khaùc thì phaïm Ñoät-kieát-la. Noùi toäi thoâ cuûa ngöôøi khaùc coù ba loaïi: Moät laø noùi ngöôøi khaùc phaïm Ba-la-di vaø Taêng taøn thì phaïm Ba-daät-ñeà; hai laø noùi ngöôøi khaùc laøm thaân Phaät bò thöông chaûy maùu vaø phaù Taêng thì phaïm Thaâu-lan-giaù; ba laø noùi ngöôøi khaùc phaïm Ba-daät-ñeà thì phaïm Ñoät-kieát-la. Che giaáu toäi thoâ cuûa ngöôøi khaùc cuõng coù ba loaïi: Moät laø che giaáu toäi Ba-la-di vaø Taêng taøn cuûa ngöôøi khaùc thì phaïm Ba-daät-ñeà; hai laø che giaáu toäi laøm Phaät bò thöông chaûy maùu vaø phaù Taêng cuûa ngöôøi khaùc thì phaïm Thaâu-lan-giaù; ba laø che giaáu toäi Ba-daät-ñeà cuûa ngöôøi khaùc thì phaïm Ñoät-kieát-la. Khinh cheâ giôùi töùc laø khinh cheâ naêm thieân giôùi thì phaïm Ba-daät- ñeà, cho ñeán khinh cheâ moät thieân giôùi sau cuøng cuõng phaïm Ba-daät-ñeà. Khoâng caên cöù vu baùng, noùi toäi thoâ cuûa ngöôøi khaùc vaø khinh cheâ giôùi ba vieäc naøy laø phaùp ñaáu tranh laøm naõo loaïn; che giaáu toäi thoâ cuûa ngöôøi khaùc töùc laø che giaáu toäi aùc laøm nhieãm oâ Phaät phaùp. Laïi nöõa, khoâng caên cöù vu baùng vaø noùi toäi thoâ cuûa ngöôøi khaùc seõ laøm chöôùng ngaïi vieäc tuïng kinh haønh ñaïo cuûa ngöôøi khaùc; khinh cheâ giôùi töùc laø hoaïi phaùp thaân Phaät; che giaáu toäi thoâ cuûa ngöôøi khaùc töùc laø khieán cho Phaät phaùp khoâng thanh tònh, tröôûng döôõng phaùp aùc. Khoâng caên cöù coù ba laø thaáy nghe vaø nghi, döïa treân ba ñieàu naøy thì goïi laø coù caên cöù, khoâng döïa treân ba ñieàu naøy thì goïi laø khoâng caên cöù. Trong ba ñieàu naøy chæ nghi khoâng thì khoâng thaønh caên cöù, maét thaáy caên cöù laø maét phaûi thanh tònh, khoâng bònh, thaáy söï vieäc roõ raøng, ñaùng tin caäy; maét thaáy trong ñaây laø chæ cho nhuïc nhaõn thaáy, khoâng phaûi laø thieân nhaõn thaáy vì neáu duøng thieân nhaõn thaáy ñeå noùi loãi cuûa ngöôøi khaùc thì ai maø khoâng coù loãi vaø nhö vaäy seõ laøm chöôùng ngaïi vaø naõo loaïn raát nhieàu, cho neân Phaät khoâng cho duøng thieân nhaõn. Tai nghe caên cöù laø tai phaûi thanh tònh, khoâng laõng tai, naëng tai, nghe bieát roõ raøng, ñaùng tin caäy, cuõng khoâng phaûi duøng thieân nhó nghe bieát gioáng nhö tröôøng hôïp duøng thieân nhaõn ôû treân. Neáu cöû toäi hay neâu ra toäi cuûa ngöôøi töùc laø noùi töôùng quyeát ñònh, cho neân

phaûi döïa treân ba caên cöù naøy, chæ nghi khoâng khoâng thì khoâng phaûi laø quyeát ñònh, hoaëc cho laø phaïm hoaëc cho laø khoâng phaïm neân khoâng ñaùng tin caäy, khoâng thaønh caên cöù. 7. Giôùi Phaù Taêng thöù möôøi: Hoûi: Phaù Phaùp luaân taêng vaø phaù Yeát ma taêng coù gì sai khaùc? Ñaùp: Coù nhieàu sai khaùc, phaù Phaùp luaân taêng vaø phaù yeát ma taêng ñeàu phaïm Thaâu-lan-giaù, nhöng phaù Phaùp luaân taêng thì phaïm toäi nghòch

Thaâu-lan-giaù khoâng theå saùm hoái, coøn phaù yeát ma taêng phaïm Thaâu-lan-giaù khoâng phaûi nghòch coù theå saùm hoái. Laïi nöõa, phaù Phaùp luaân taêng seõ ñoïa vaøo ñòa nguïc A-tyø chòu toäi trong moät kieáp, coøn phaù yeát ma taêng thì khoâng ñoïa ñòa nguïc. Laïi nöõa, phaù Phaùp luaân taêng ít nhaát laø chín ngöôøi, trong soá ñoù coù moät ngöôøi töï xöng laø Phaät; coøn phaù yeát ma taêng thì ít nhaát laø taùm ngöôøi, khoâng coù ngöôøi töï xöng laø Phaät. Laïi nöõa phaù Phaùp luaân taêng ôû trong hay ôû ngoaøi giôùi ñeàu phaù ñöôïc, coøn phaù yeát ma taêng phaûi ôû trong giôùi rieâng laøm yeát ma môùi phaù ñöôïc. Laïi nöõa, phaù Phaùp luaân taêng phaûi laø ngöôøi nam, coøn phaù yeát ma taêng nam hay nöõ ñeàu coù theå phaù. Laïi nöõa, phaù Phaùp luaân taêng chæ phaù Taêng thuoäc Tuïc ñeá, coøn phaù yeát ma taêng thì caû Taêng thuoäc Tuïc ñeá vaø Taêng thuoäc ñeä nhaát nghóa ñeá ñeàu coù theå phaù. Laïi nöõa, phaù Phaùp luaân taêng chæ phaù ôû coõi Dieâm phuø ñeà, coøn phaù yeát ma taêng thì thoâng caû ba coõi ñeàu phaù ñöôïc, tröø coõi Uaát ñôn vieät. Ñieàu ñaït duøng naêm phaùp ñeå duï caùc Tyø-kheo treû tuoåi khieán cho hoï sanh kieán giaûi khaùc. Naêm phaùp naøy laø caên baûn cho vieäc phaù Taêng. Hoûi: Naêm phaùp naøy thöôøng ñöôïc Phaät khen ngôïi, sao laïi goïi laø phi phaùp? Ñaùp: Phaät thöôøng khen ngôïi tu theo boán Thaùnh chuûng seõ ñöôïc taùm Thaùnh ñaïo vaø boán Quaû Sa-moân, nhöng Ñieàu ñaït noùi ngöôïc laïi raèng taùm Thaùnh ñaïo tuy höôùng ñeán Nieát baøn nhöng chaäm vaø khoù, coøn naêm phaùp naøy höôùng ñeán giaûi thoaùt nieát baøn raát mau, cho neân goïi laø phi phaùp. Phi phaùp noùi laø phaùp: Naêm phaùp laø phi phaùp maø noùi laø phaùp; phaùp noùi laø phi phaùp: Taùm Thaùnh ñaïo laø phaùp maø noùi laø phi phaùp; phi luaät noùi laø luaät: Naêm phaùp laø phi luaät maø noùi laø luaät; luaät noùi laø phi luaät: Taùm Thaùnh ñaïo laø luaät maø noùi laø phi luaät; khoâng phaïm noùi laø phaïm: Phaät khoâng cheá giôùi thuoäc veà taâm thì Ñieàu ñaït noùi raèng taâm khôûi ba ñoäc töùc laø phaïm giôùi; phaïm noùi laø khoâng phaïm: Phaät noùi khoâng caïo toùc, khoâng caét moùng tay laø phaïm giôùi thì Ñieàu ñaït noùi raèng toùc vaø moùng tay cuõng coù maïng soáng neân khoâng caàn phaûi caïo vaø caét; phaïm khinh noùi laø troïng: Nhö roàng öu-baùt-la haùi laù caây phaïm toäi khinh, Ñieàu ñaït laïi noùi raèng ngöôøi laøm cheát caây coû ñeàu phaïm troïng; phaïm troïng noùi laø khinh: Ñieàu ñaït thaáy Tu-ñeà-na vaø Ñaït-ni-ca phaïm tröôùc khi Phaät cheá giôùi neân khoâng thaønh phaïm troïng, lieàn noùi raèng phaïm Daâm vaø Troäm laø toäi khinh; höõu taøn noùi laø voâ taøn: Boán thieân giôùi sau coù phaïm laø höõu taøn maø noùi laø voâ taøn; voâ taøn noùi laø höõu taøn: Phaïm boán giôùi troïng laø voâ taøn maø noùi laø höõu taøn; phaùp thöôøng sôû haønh noùi khoâng phaûi laø phaùp thöôøng sôû haønh:

Taùm Thaùnh ñaïo laø phaùp thöôøng sôû haønh, Ñieàu ñaït noùi laø khoâng phaûi phaùp thöôøng sôû haønh; khoâng phaûi phaùp thöôøng sôû haønh noùi laø phaùp thöôøng

SOÁ 1435 - LUAÄT THAÄP TUÏNG, Quyeån 35

sôû haønh: Naêm phaùp khoâng phaûi phaùp thöôøng sôû haønh maø noùi laø phaùp thöôøng sôû haønh; phi giaùo noùi laø giaùo: Phaïm boán giôùi troïng maø noùi laø toäi khinh, phaïm boán thieân giôùi sau laïi noùi laø toäi troïng, ñaây laø phi giaùo (khoâng phaûi lôøi Phaät daïy)maø noùi laø giaùo (lôøi Phaät daïy); giaùo noùi laø phi giaùo: Phaïm boán giôùi troïng laø toäi troïng, phaïm boán thieân giôùi sau laø toäi khinh, ñaây laø giaùo (lôøi Phaät daïy) maø noùi laø phi giaùo (khoâng phaûi lôøi Phaät daïy).

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.